

philatelica.ro

REVISTĂ de FILATELIE, CARTOFILIE și NUMISMATICĂ
ASOCIAȚIA FILATELIȘTILOR DIN JUD. BOTOȘANI (Coriolan CHIRICHEȘ, președinte) și
ASOCIAȚIA FILATELIȘTILOR, MAXIMAFILIȘTILOR și CARTOFILIȘTILOR din
REPUBLICA MOLDOVA (Constantin Gh. CIOBANU, președinte)

Florin Patapie - Raicu la 75 de ani

pagina 1 ✓

How Romania's first and second issue postal cards were used, 1873-1874

Cum au fost utilizate cărțile poștale românești ale primei și celei de-a doua emisiuni, 1873-74

PC1 sent from Ismail (8 August 1873) to Bucharest (10 August 1873).

PC1 trimisă de la Ismail (8 august 1873) la București (10 august 1873).

pagina 4 ✓

**Prince Carol I with beard,
1 LEU essay in brown,
David Feldman auction
#81163, Nov. 23, 2024**

Essays Prince Carol I (1871)

**Prince Carol I with whiskers,
1 LEU essay in reddish brown,
essay not reported,
Em. Săvoiu collection**

The first Romanian awarded a Large Gold medal for literature (FIP)

Ziua Culturii Naționale

Ziua Națională a Culturii

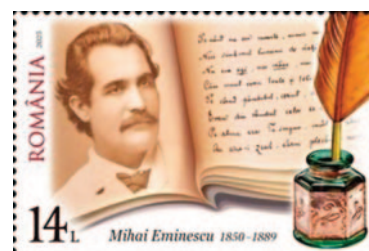
pagina 16 ✓

coperta 3 ✓

coperta 4 ✓

2025: Anul Cardinal Iuliu Hossu

**Recunoștință pentru
Sir Alexander Fleming**

**Carte poștală a Ministerului
Comerțului Interior - 1966**

pagina 14-15

pagina 19

pagina 22

**Correspondență militară
expediată prin "ștafete"**

**Ocolul Pământului în aproape
80 ore de zbor**

**Întreguri poștale cu TP
Tax paid postal stationery**

pagina 17

pagina 20

pagina 23

Pledoarie pentru maximafilie

**Poșta aeriană pe Rin și pe
Main expediată la Ploiești**

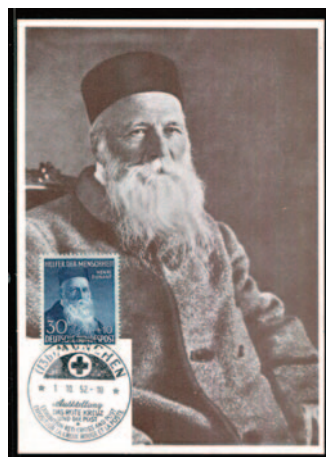
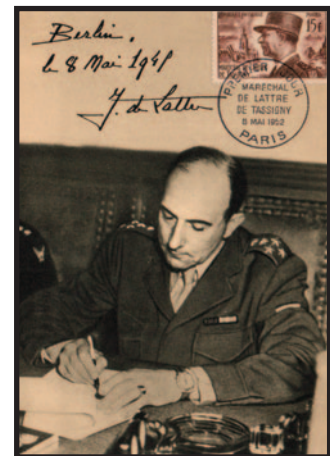
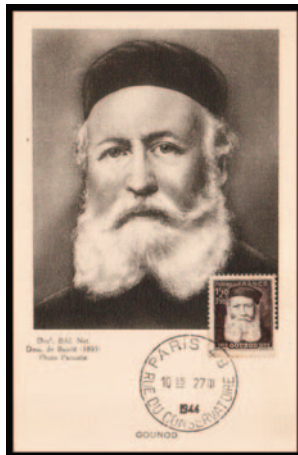
**In memoriam:
Dumitru F. Dumitru (1936-2025)**

pagina 18-19

pagina 21

pagina 24

Florin Patapie - Raicu, din colecția de maximafilie

Florin Patapie - Raicu la 75 de ani

M-am născut la mijlocul secolului XX, într-o zi importantă despre care nu aveai voie să vorbești și într-o zi care încă nu era festivă, dar peste niște ani urma să devină o anume Zi Mondială. Aveam să aflu de pe un timbru francez, emis în 1962, că sunt născut de Ziua Mondială a Teatrului, iar mult mai târziu, că sunt născut de Ziua Unirii Basarabiei cu România.

La fel ca mulți copii am început din școala primară să colecționez timbre, când eram elev în clasa a doua, fiind influențat de propaganda sănătoasă pentru sărbătorirea Centenarului timbrului românesc, timbru care s-a tipărit la *Atelia Timbrului* din orașul în care m-am născut.

Am trecut prin etapele inerente ale primei colecții din copilărie, de la cumpăratul de la băieții mai mari care ne întrebau "câte țări ai?" și ne păcăleau, urmat de procurarea de "românești sau străine" din plicurile filatelice cu premii, apoi la *Clubul filatelic* duminical de la *Poșta Mare* din strada Cuza Vodă (unde ne întâlnim și azi cei rămași fideli acestui plăcut hobby), fiind acceptat membru la secțiunea *tineret AFR* când aveam 12 ani, citind revista *Filatelia* și învățând de la cei în vârstă o mulțime de lucruri din tainele filateliei.

Colecționarea timbrei poștale mi-a fost de mare ajutor în școală, la geografie, istorie, literatură, apoi la fizică sau chimie pentru că m-a atras cunoașterea științifică și am început să colecționez piese filatelice la teme *Atom* și *Cosmos*, care sunt pe primele locuri ale preferințelor mele filatelice, încadrate la capitolul mai general al temei *Istoria științei*.

În liceu am fost elev olimpic la prima clasă de fizică din Iași, iar în 1973 am absolvit Facultatea de fizică a Universității "Al. I. Cuza". Am lucrat în domeniul cercetării științifice, în primii 6 ani ca biofizician în lumea materiei vii, iar ulterior ca fizician cercetător - în lumea nevie a științei materialelor, de la domeniul aeronautic la cel nuclear. Această experiență diversă m-a ajutat să înțeleg mai bine lumea în care trăiesc și să reflectez cât mai corect realitatea, așa cum se definește scopul științei fizicii.

Am fost până în anul 1990 președinte al *Cercului filatelic municipal* din cadrul Filialei AFR-Iași, iar din 1990 sunt președintele *Societății Filatelice "Moldova" - Iași*. Ca membru al *Cercului filatelic universitar* din Filiala AFR-Iași mă mândresc să fiu autorul primului articol publicat în România despre calculator în filatelie (cu titlul *O nouă tematică în filatelie: cibernetica și cal-*

culatorul, apărut în Catalogul "Expoziția filatelică Zilele Universității Al. I. Cuza, 26 octombrie - 2 noiembrie 1984"). De-a lungul anilor am scris peste 230 de articole în publicații din țară (revistele *Cronica*, *Filatelia*, *Curierul filatelic*, *Romfilatelia XXI*, *Monitorul de duminică*, suplimentul cultural al ziarului *Monitorul de Iași*, *Buletinul informativ Filatelistul feroviar*, *Buletinul G.F.C.R.M.*

(*Medifila*), philatelica.ro - seria veche și apoi seria nouă, fiind și *cap limpede* la seria veche) dar și din străinătate (*Buletinul Weltraum-philatelie* din Germania, *Space Phil News* din Elveția, *Philatelia Chimica et Physica* din SUA, *Buletinul informativ al Gruparii tematice Atom* din cadrul FIP), fiind - din 1985 - primul membru din România al *Grupării tematice Atom* (FIP) și după 1990 - membru al *Gruparii Weltraumphilatelie* a astrofilateliștilor de oriunde din lume, nu numai din Germania.

În luna septembrie a anului 1993 am organizat la Iași, în eleganta sală *Henri Coandă* de la *Palatul Culturii*, întâlnirea cu *Cercul de studii "România"* din München - condus de celebrul și regretatul colecționar al bijuteriilor filatelice moldovene, Fritz Heimbüchler - la care s-au prezentat o serie de comunicări în premieră referitoare la faimoasele *Cap de bour*, tipărite și puse în circulație la Iași în 1858.

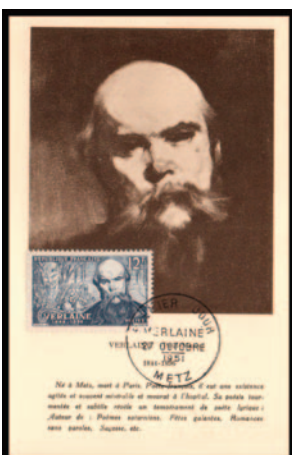
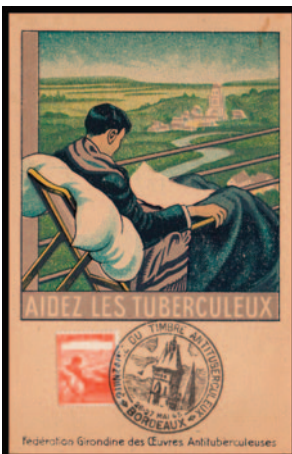
Începând cu anul 1980 și până în prezent sunt machetatorul a peste 270 de ștampile ocazionale (în țară, dar și în străinătate), al unui număr similar de ilustrații pentru plicuri ocazionale, al unor întreguri poștale și - în premieră - a două piese astrofilatelice românești, care sunt deocamdată singurele realizări de acest gen de la noi.

Am lansat în colaborare o inițiativă parlamentară prin textul "Bani din timbre", redactat în anul 2004 și predat deputatului de Iași Vlad Hogeș spre prezentare în Parlamentul României, care a fost citit în Ședința Camerei Deputaților din 22 februarie 2005.

De-a lungul anilor i-am comunicat date originale realizatorului unor lucrări despre erori, curiozități și varietăți filatelice românești și am inițiat-o în secretele descoperirii adevăratelor erori filatelice pe oficianta magazinului filatelic din Iași, prin a cărei mână treceau multe coli de timbre și astfel i-a semnalat

aceluiași realizator foarte multe erori, cum au făcut de altfel și alți filateliști ieșeni, dar autorul a fost cam zgârcit cu recunoașterea numelor noastre în lucrările sale reactualizate, reeditate și completate, preferând să își însușească paternitatea unor desoperiri, iar pe mine rebotezându-mă în lista de

philatelica.ro serie nouă

descoperitori ale unor erori filatelice (deși știa bine că mă numesc Florin), apoi contribuind - ca un fel de *facere de bine* - la tentativa de desființare a asociației noastre filatelice din motive pur vindicative de către fosta conducere a FFR. Fără să am studii juridice, am reușit de fiecare dată să câștig orice proces în instanță și să apăr asociația noastră de răutățile unora de la centru sau de aiurea. Și apropo de FFR, le reamintesc celor care au participat după 1990 la primul Congres, cel de înființare al FFR, că eu sunt *nașul de botez* al Federației noastre: propuneri din sala Congresului erau pentru denumirea de Federația Română de Filatelie, care prin prescurtare devenea FRF, siglă prin care era deja cunoscută Federația Română de Fotbal, ceea ce ar fi dus la litigii în probleme de marcă înregistrată. Am găsit eu repede răspunsul potrivit prin propunerea numelui de Federația Filatelică Română, fapt ce a atras aprecierea noului președinte, care era o persoană cu studii juridice serioase și știa ce poate însemna un litigiu referitor la însușirea unei mărci înregistrate.

Prima mea participare ca expozant a fost în anii studenției, la Expoziția filatelică *Iași'70*, cu primul exponat maximafil la o expoziție ieșeană. Au urmat alte participări la nivel local și național, mai ales la clasa de *Literatură filatelică*. După anul 1989 am organizat la Iași mai multe expoziții filatelice, cele mai importante fiind expozițiile naționale (unde am fost președinte al Juriului) AEROMFILA'90 și AEROMFILA 2001, apoi bilaterala ASTROFILA'93 în colaborare cu A.F. Botoșani, FEROM'99 în colaborare cu AFFR (expoziție la care am fost din nou președinte al Juriului, am participat - evident, la clasa *în afara concursului* - cu lucrarea în fotocopie *Catalogul cartelor telefonice românești 1993-1999* și am

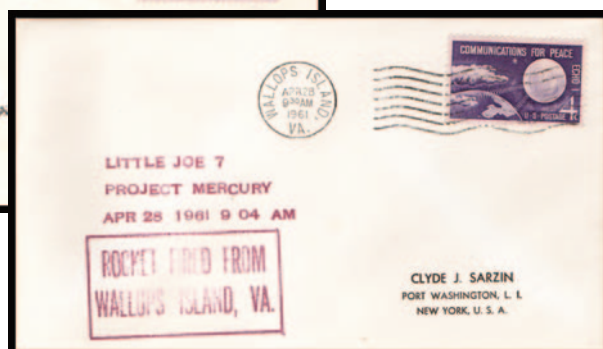
eveniment

avut sarcina laborioasă și ingrată de a redacta fișe de observații tuturor expozanților). La scurt timp a apărut la București primul și singurul catalog tipărit al cartelor telefonice românești, o lucrare amplă și reușită, la care sunt și eu prezent pe lista de autori. În august 1996, împreună cu *Galeriile Anticariat* din Iași, am organizat la Casa de cultură *Ion Creangă* din Târgu Neamț, prima expoziție de cartofilie din zona Moldovei. La expoziția de cartofilie *Moldocart'98* de la Botoșani am avut onoarea să fac parte din Juriu, alături de domnii Silviu Dragomir și Sergiu Găbureac, bine-cunoscuți cartofiliști.

Colaborarea mea cu mass-media a fost o preocupare continuă pentru a furniza informații filatelice prin interviuri sau prin a realiza emisiuni tematice la Radio București, Radio Iași, posturile de televiziune Digi 24, TVR - Iași, TV-Europa Nova, Tele-M și altele, fiind contactat recent de către un om de radio, pensionar de-al meu, care dorește să publice - într-o revistă de cultură - emisiuni și dialoguri mai vechi realizate cu mine.

Ar mai fi și altele de scris, dar spațiul în revistă este limitat, așa că voi încheia cu cea mai recentă contribuție a mea de-a lungul ultimilor 12 ani la edițiile deja tradiționale - în colaborare cu Direcția de Poștă și Consiliul Județean Iași - ale manifestării *Toamnă filatelică ieșeană*, care se adresează în primul rând copiilor pe care i-am dori atrași pe termen lung către această preocupare educativă și distractivă de timp liber, numită pe scurt **Filatelic** și care este un domeniu extrem de vast al Istoriei.

Florin PATAPIE-RAICU

How Romania's first and second issue postal cards were used, 1873-1874

Tim HUXLEY, FRPSL, timhuxley@yahoo.com

The existing literature on Romania's postal stationery - notably Emanoil Săvoiu's specialised catalogue (first published in 2014 with second and third editions in 2016 and 2023, respectively), but also a number of articles published in the Romanian journal *Filatelica* between the 1960s and the 1990s - provides comprehensive and detailed descriptions and listings of the country's early postal stationery cards (hereafter 'postal cards' or 'cards') and their many varieties. Until very recently, however, relatively little had been published about how these cards were used in the mail. In November 2024, *The London Philatelist* (journal of the Royal Philatelic Society London) carried my article on Romanian postal cards sent to foreign destinations in 1874-1875, exactly 150 years earlier and before the founding members of the General Postal Union, including Romania, standardized their postal rates.¹⁾ The cards in question, which needed to be uprated for foreign use with adhesive stamps, were mainly Săvoiu types PC7 and PC9.²⁾ While an example of an earlier type (Săvoiu PC4) is recorded in the initial census that forms the core of that article, as far as I know there has been no focus in previous writing on the broader usage of the first two types of Romanian cards (PC1, PC4 and their related 'double cards'). This present article is a first attempt to remedy that lacuna. Given that Romania's postal cards could only be sent to foreign destinations from 15 March 1874,³⁾ by which time type PC7 was superseding type PC4, the emphasis here is mainly (though not entirely) on domestic usage.

Between October 1869 (when Austria and Hungary issued the world's first postal cards) and mid-1873 twenty-seven different postal administrations issued cards either without imprinted stamps or with them or, in some cases, both types. In Romania, Gheorghe I. Lahovary (1838-1909), who became General Director of Telegraphs and Posts in 1871, promoted the adoption of postal cards as one element of the major reforms he instituted. A new law and a related set of operational regulations (Decrees Nos. 789 and 945, respectively) in March and April 1873 allowed the post office to issue its first postal cards on 13 June 1873.⁴⁾ As is

Cum au fost utilizate cărțile poștale românești ale primei și a celei de-a doua emisiuni, 1873-1874

Literatura existentă despre întregurile poștale din România - în special catalogul specializat al lui Em. Săvoiu (publicat pentru prima dată în 2014 cu edițiile a doua și a treia în 2016 și, respectiv, 2023), dar și o serie de articole publicate în revista românească *Filatelica* între anii 1960 și 1990 - oferă descrieri și liste cuprinzătoare și detaliate ale primelor cărți poștale ale țării (denumite în continuare "cărți poștale" sau "cărți") și numeroasele lor varietăți. Până de curând, totuși, s-au publicat relativ puține despre modul în care aceste cărți poștale au fost folosite prin poștă. În noiembrie 2024, *The London Philatelist* (revista Societății Regale Filatelice din Londra) a publicat articolul meu despre cărțile poștale românești trimise către destinații externe în 1874-1875, exact cu 150 de ani mai devreme și înainte ca membrii fondatori ai Uniunii Poștale Generale, inclusiv România, să-și standardizeze tarifele poștale.¹⁾ Cărțile în cauză, care trebuiau actualizate pentru utilizare externă cu mărci poștale adezive, erau în principal modelele PC7 și PC9 menționate de Săvoiu.²⁾ În timp ce un exemplu de model anterior (Săvoiu PC4) este înregistrat în lista inițială care formează nucleul aceluiași articol, din câte știu nu s-a pus accentul în lucrările anterioare pe utilizarea mai largă a primelor două tipuri de cărți poștale românești (PC1, PC4 și "cărțile poștale duble" aferente). Acest articol este o primă încercare de a remedia această lacună. Având în vedere că cărțile poștale ale României puteau fi trimise către destinații străine doar de la 15 martie 1874,³⁾ moment în care modelul PC7 înlocuia modelul PC4, accentul în acest articol este pus în principal (deși nu în totalitate) pe utilizarea internă.

Între octombrie 1869 (când Austria și Ungaria au emis primele cărți poștale din lume) și mijlocul anului 1873, douăzeci și șapte de administrații poștale diferite au emis cărți fie fără timbre imprimate, fie cu ele, sau, în unele cazuri, ambele tipuri. În România, Gheorghe I. Lahovary (1838-1909), devenit director general al Telegrafelor și Poștei în 1871, a promovat adoptarea cărților poștale ca element al reformelor majore pe care le-a instituit. O nouă lege și un set aferent de reglementări operaționale (Decretele nr. 789 și 945) din martie și aprilie 1873 au

¹⁾ Tim Huxley, *Romanian Postal Cards Sent to Foreign Destinations before the General Postal Union, 1874-75*, London Philatelist, Vol. 133, No. 1520 (November 2024), pp. 574-84.

²⁾ The appendix to this article provides

a correlation between Săvoiu's catalogue numbers for the first four Romanian postal card issues and those employed by the earlier but still widely-used Higgins & Gage catalogue.

³⁾ Călin Marinescu, *Tarifele, Taxele și*

Gratuitățile Poștale în România 1841-2008, Vol. 2 (Bucharest: Editura Medro, 2008), p. 5

⁴⁾ Mihai Ceucă, *Considerații privind primele cărți poștale cu răspuns plătit*, *Filatelica*, 2015, No. 652-663, p. 56.

philatelica.ro serie nouă

well known, these first cards bore 5 bani imprinted stamps and were intended only for domestic use. They were printed on white card and sold in both single and double formats (Săvoiu types PC1 and PC2, respectively). Săvoiu records each format as having been printed on two different thicknesses of card: 0.28 mm (PC1A and PC2A) and 0.4 mm (PC1B and PC2B). He also provides a separate catalogue number, PC3, for double cards with a circular overprint containing the letters 'R.P.' (*Respunsă Plătită*) indicating that they are 'reply paid' cards.⁵⁾

Fig. 1 - Both sides of a PC2 double card

Whether the double cards were initially intended as reply-paid cards has in the past been a matter of interest among Romanian postal stationery specialists. In an article published in 1963, Al. Dumitrescu suggested that the double cards were simply intended to make 'handling and sale' easier.⁶⁾ However, in a detailed assessment published in 2015 that took account of articles by several other authors during the 1970s and 1980s on Romania's first issue postal cards, Mihai Ceucă highlighted Decree No. 945's Article 12, which specifically regulated the use of the double cards for the reply-paid purpose.⁷⁾ Ceucă notes that Article 12 specifies that, to validate a pair of double cards for reply-paid purposes, the sender must annotate the card on which he has written his message with the words *respunsă plătită*; moreover, the despatching post office must apply a hand stamp with the initials 'R.P.' to both halves of the double card. It is possible that first issue double cards were used in this manner during their period

⁵⁾ Emanoil Alexandru Săvoiu, *Romanian Postal Stationery 1870-1959, Vol. 1* (Bucharest: Art Group, 3rd edition, 2023), p. 44.

⁶⁾ Al. Dumitrescu, *90 ani de la apariția primelor cărți poștale nr. 22(78) / ianuarie - martie 2025*

întreguri poștale

permis României să emită primele cărți poștale la 13 iunie 1873.⁴⁾ După cum se știe, aceste prime cărți purtau marca fixă de 5 bani și erau destinate doar uzului intern. Acestea au fost tipărite pe carton alb și vândute atât în format simplu, cât și în format dublu (modelele Săvoiu PC1 și, respectiv, PC2). Săvoiu menționează fiecare format ca fiind tipărit pe două grosimi diferite de carton: 0,28 mm (PC1A și PC2A) și 0,4 mm (PC1B și PC2B). El furnizează, de asemenea, un număr de catalog separat, PC3, pentru cărțile duble cu un supratipar circular care con-

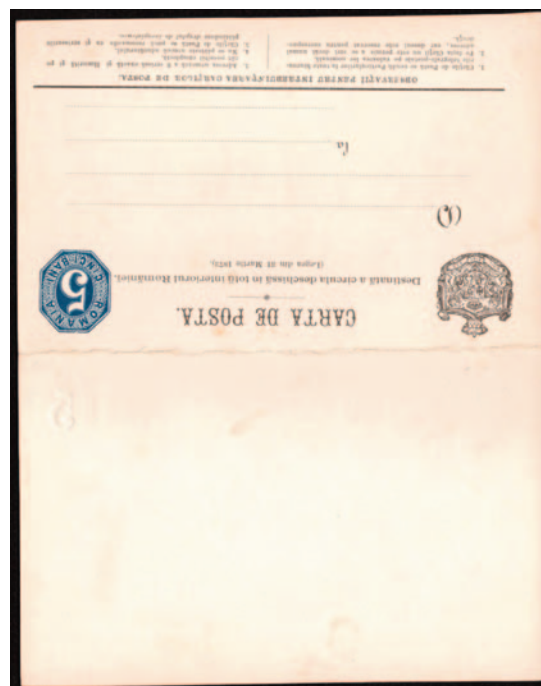

Fig. 1 - Ambele fețe ale cărții poștale duble PC2

țin literele "R.P." (*Respunsă Plătită*) care indică faptul că acestea sunt cărți cu "răspuns plătit".⁵⁾

Dacă cărțile duble au fost inițial concepute ca cărți poștale cu răspuns plătit, acestea au constituit interes în rândul specialiștilor români de întreguri poștale. Într-un articol publicat în 1963, Al. Dumitrescu a sugerat că cărțile duble au fost pur și simplu menite să ușureze "manipularea și vânzarea".⁶⁾ Cu toate acestea, într-o evaluare detaliată publicată în 2015, care a luat în considerare articolele mai multor autori din anii 1970 și 1980 despre prima emisiune de cărți poștale din România, Mihai Ceucă a evidențiat articolul 12 din Decretul nr. 945, care reglementa în mod specific utilizarea cărților duble în scopul plății cu răspuns.⁷⁾ Ceucă observă că articolul 12 precizează că, pentru a valida o pereche de cărți duble în scopul plății cu răspuns, expeditorul trebuie să adnoteze cardul pe care și-a scris mesajul cu cuvintele *respunsă plătită*; în plus, oficiul poștal expeditor trebuia să aplice o ștampilă de mână cu inițialele "R.P." pe ambele jumătăți ale

românești, Filatelia, 1963, No. 10, p. 2.

⁷⁾ Mihai Ceucă, p. 58

philatelica.ro serie nouă

of availability from post offices during 1873 (or subsequently). In his catalogue, Săvoiu lists a used half of a double card hand stamped 'R.P.' as PC3a and provides a notional value for it.⁸⁾ However, I have not seen any used examples myself.

Săvoiu also lists and illustrates an unused PC3 double card with the 'R.P.' hand stamp on one half. In his 2015 article, Ceucă casts doubt on the authenticity of such items, the existence of which would not conform with Article 12 of the regulations.⁹⁾ The regulations, however, were not necessarily applied in practice: it seems possible that the central post office may have applied the 'R.P.' hand stamp to unused double cards before their distribution and sale. One good reason for thinking this is that - as Iulian Cherata has pointed out to me - providing 'R.P.' hand stamps to all post offices (which numbered more than 80 at the time, not counting the numerous rural sub-offices) would have involved expense and logistical complication while providing little practical benefit given the relatively small number of cards involved.

Săvoiu's catalogue notes that 3000 single cards (PC1) and 2000 double cards (PC2) were printed.¹⁰⁾ Official post office figures for postal card sales during the first five months when they were on issue during 1873 include cards from the first, second and, on a limited scale, third issues (see Table 1). However, the figure for June 1873 (7,055 cards) must include most of the first issue cards, which were probably largely sold out within two weeks of coming on sale (even if some were not used immediately).

Neither single nor double cards from the first issue are particularly difficult to find in unused condition. As we have seen, any surviving used examples of double cards would - if they ever materialised - be rarities of the highest order. But even used single cards are much scarcer used than unused: indeed, it would be fair to say that they are

Table 1: Postal cards sold throughout Romania, June-October 1873

Month	Number of postal cards sold
June 1873	7,055
July 1873	11,420
August 1873	10,575
September 1873	8,365
October 1873	4,096
Total June-October 1873	41,511

Source: *Dare de seamă a Direcției Generale a Telegraphelor și Poștelor pe anii 1872-1873* ['Report of the Directorate General of Telegraphs and Posts for the Years 1872-1873'] (Bucharest: State Printing Office, 1873) cited by Barbu Popescu and Nicolae Boștinăru, 'Circulația Cărilor Poștale Românești în Primii Ani de Utilizare', *Filatelia*, 1987, No. 13, p. 4.

⁸⁾ Em. Săvoiu, p. 44.

⁹⁾ M. Ceucă, p. 59.

¹⁰⁾ Em. Săvoiu, pp. 43-44

postal stationery

cărți duble. Este posibil ca primele cărți duble să fi fost folosite în acest mod în perioada de disponibilitate la oficiile poștale în 1873 (sau ulterior). În catalogul său, Săvoiu listează o jumătate folosită a unei cărți duble ștampilată manual "R.P." ca PC3a și oferă o cotă pentru aceasta.⁸⁾ Cu toate acestea, nu am văzut niciun exemplar circulat poștal.

Săvoiu listează și ilustrează și o carte dublă PC3 nefolosită cu ștampila de mână "R.P." pe o jumătate. În articolul său din 2015, Ceucă pune la îndoială autenticitatea unor astfel de piese, a căror existență nu ar fi conformă cu articolul 12 din regulament.⁹⁾ Cu toate acestea, reglementările nu au fost neapărat aplicate în practică: pare posibil ca oficiul poștal central să fi aplicat ștampila de mână "R.P." pe cărțile duble neutilizate înainte de distribuirea și vânzarea lor. Un motiv bun pentru a crede acest lucru este că - așa cum mi-a subliniat Iulian Cherata - furnizarea de ștampile de mână "R.P." la toate oficiile poștale (care numărau mai mult de 80 la acea vreme, fără a lua în calcul numeroasele sub-oficii rurale) ar fi implicat cheltuieli și complicații logistice, oferind în același timp puține beneficii practice, având în vedere numărul relativ mic de cărți implicate.

Catalogul lui Săvoiu notează că au fost tipărite 3000 de cărți simple (PC1) și 2000 de cărți duble (PC2).¹⁰⁾ Cifrele oficiale ale oficiului poștal pentru vânzările de cărți poștale în primele cinci luni când au fost emise în 1873 includ cărțile de la prima, al doua și, la scară limitată, al treia emisiune (vezi Tabel 1). Cu toate acestea, cifra pentru iunie 1873 (7.055 de cărți) trebuie să includă majoritatea cărților de prima emisiune, care au fost probabil în mare parte vândute în două săptămâni de la punerea în vânzare (chiar dacă unele nu au fost folosite imediat).

Nici cărțile simple, nici cele duble din prima emisiune nu sunt deosebit de greu de găsit în stare nefolosită. După cum am văzut, oricare exemplar de cărți duble folosite care au supraviețuit ar fi - dacă

Tabel 1: Cărți poștale vândute în cuprinsul României, iunie-octombrie 1873

Luna	Numărul de cărți poștale vândute
iunie 1873	7,055
iulie 1873	11,420
august 1873	10,575
septembrie 1873	8,365
octombrie 1873	4,096
Total iunie-octombrie 1873	41,511

Table 2: Used PC1 cards - a first census

Tabel 2: Cărți poștale PC 1 circulante - prima listă

Census no.	Date	Origin	Destination	Notes
1	13.6.73	Bucharest	Bucharest	1 st day of issue. Only recorded local usage Prima zi a emisiunii. Utilizate în corespondență locală
2	13.6.73	Bucharest	Iași	1 st day of issue / Prima zi a emisiunii
3	21.6.73	Bolgrad	(unknown)	
4	24.6.73	Galati	Iași	
5	15.7.73	Bucharest	Bârlad	
6	27.7(?)73	Iași	Dorohoi	Rough edge at top / Margine aspră în partea de sus
7	28.7.73	Mihăileni	Focșani	
8	8.8.73	Ismail	Bucharest	
9	13.8.73	Galati	Bârlad	
10	30.10.73	Galati	Buzău	
11	17.2.74	Focșani	Bucharest	Privately-printed reverse / Revers imprimat privat

rare items. Table 2, above, presents an initial census of used PC1 cards, and records a mere 11 items. With the exception of census item 3,¹¹⁾ I have seen either the cards themselves or clear images of them. It is highly likely that more exist, and I hope that some of these may be added to the census in the future. Having said that, the census as it stands does include used cards from all the major known contemporary collections of Romanian postal stationery, and it would surprise me if the total eventually reached many more than 20 cards.

Card number 6 in the census is notable in that it has a rough edge at its top, suggesting that it may be half of a double card that was separated into two single cards by folding and tearing or cutting with a knife. If so, it would be the earliest recorded such Romanian card and, as we shall see later in this article, the precursor of a practice that may have become more common with the second issue cards.

The census data indicate that the PC1 cards were used mainly during the brief period from mid-June to mid-August 1873, though two were used in late 1873 and early 1874. Figure 2 displays the two recorded examples used on the first day of issue, 13 June 1873. Census number 1, at left, is the only recorded PC1 used locally within Bucharest or any other city or town. Census number 2, at right, also has an additional feature of interest: the message on the reverse is from one philatelist to another, with the sender citing prices he would pay for large quantities of classic Romanian stamps.¹²⁾

Figure 3 shows the single recorded example used in 1874, which is interesting as it is the

s-ar materializa vreodată - rarități de cel mai înalt nivel. Dar chiar și cărțile unice folosite sunt mult mai rare decât cele nefolosite: într-adevăr, ar fi corect să spunem că sunt piese rare. Tabelul 2, de mai sus, prezintă situația inițială al cărților PC1 utilizate și înregistrează doar 11 articole. Cu excepția poziției 3,¹¹⁾ am văzut fie piesele în sine, fie imagini clare ale acestora. Este foarte probabil să existe mai multe și sper că unele dintre acestea vor fi adăugate ulterior. Acestea fiind spuse, lista include cărți circulante din toate colecțiile contemporane majore cunoscute de întreguri poștale românești și m-ar surprinde dacă totalul ar ajunge în cele din urmă la mult mai mult de 20 de cărți.

Cartea poștală numărul 6 din lista de mai sus este notabilă prin faptul că are o margine aspră în partea de sus, sugerând că ar putea fi jumătate dintr-o carte poștală dublă care a fost separată în două cărți poștale simple prin pliere și rupere sau tăiere cu un cuțit. Dacă da, ar fi cea mai veche carte poștală românească cunoscută și, așa cum vom vedea mai târziu în acest articol, precursorul unei practici care ar fi putut deveni mai frecventă cu cărțile poștale din emisiune a doua.

Datele listării indică faptul că cărțile poștale PC1 au fost folosite în principal în scurtă perioadă de la mijlocul lunii iunie până la mijlocul lunii august 1873, deși două au fost folosite la sfârșitul anului 1873 și începutul anului 1874. Fig. 2 prezintă cele două piese circulante în prima zi a emisiunii, 13 iunie 1873. Piesa listată la numărul 1, în stânga, este singurul PC1 utilizat local în București sau în orice alt oraș. Piesa listată la numărul 2, în dreapta,

¹¹⁾ Census item 3 is mentioned in / Poziția 3 din listă este menționată în

nr. 22(78) / ianuarie - martie 2025

Săvoiu, p. 43.

¹²⁾ Prima carte poștală din România,

<https://e-filatelica.ro/2023/02/28/file-din-istoria-miscarii-filatelice/>

Fig. 2 - The two recorded examples of Romania's first postal card (PC1) used on the first day of issue, 13 June 1873 (census numbers 1 and 2). (Card at right from the collection of Emanoil Săvoiu and reproduced here with his kind permission). / **Fig. 2 -** Două exemple ale primei cărți poștale românești (PC1) circulată în prima zi a emisiunii, 13 iunie 1873 (tabel 2 - poziția 1 și 2). (Cartea poștală din dreapta este din colecția Emanoil Săvoiu și a fost reprodusă aici cu permisiunea acestuia).

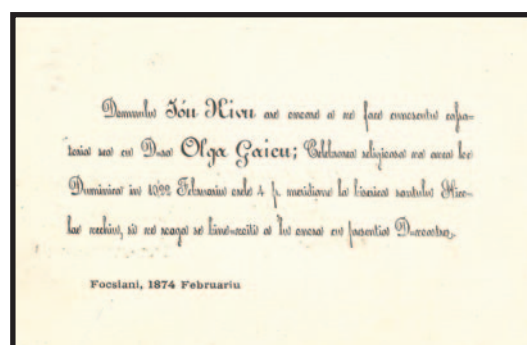

Fig. 3 - Census number 11, used in February 1874, showing the privately printed reverse. (Card from the collection of Emanoil Săvoiu and reproduced here with his kind permission).
Fig. 3 - Tabel 2 - poziția 11, carte poștală expediată în februarie 1874, utilizare privată. (Cartea poștală este din colecția Emanoil Săvoiu și a fost reprodusă aici cu permisiunea acestuia).

earliest known example of a Romanian card with a privately printed reverse (in this case inviting the recipient to a wedding).

Unfortunately, no official data is available concerning the sale of postal cards by different post offices throughout the country during 1873 (although such data is available for 1874 and 1875).¹³ However, the places from which the PC1 cards in the census were sent - including relatively small towns such as Ismail (see Figure 4, cover 1- census number 8) as well as the capital and the major provincial cities of Galați and Iași - emphasises that from the beginning cards were distributed widely to post offices across the country, even if in relatively small numbers to less important centres.

The second issue of Romanian postal cards

From as early as late June 1873 new postal cards in both single and double formats (PC4 and PC5/6 respectively in Săvoiu's numbering system), printed on poorer quality brown cardstock, superseded the first postal cards printed on white cardstock. The production and sale of these aesthetically less-pleasing cards may have

are și o caracteristică suplimentară de interes: mesajul de pe revers este de la un filatelist la altul, expeditorul citând prețurile pe care le-ar plăti pentru cantități mari de timbre clasice românești.¹²⁾

Fig. 3 prezintă o piesă în 1874, ceea ce este interesant, deoarece este cel mai vechi exemplu cunoscut de felicitare românească cu un revers tipărit privat (în acest caz destinatarul este invitat la o nuntă).

Din păcate, nu sunt disponibile date oficiale cu privire la vânzarea de cărți poștale de către oficiile poștale din întreaga țară în 1873 (deși astfel de date sunt disponibile pentru 1874 și 1875).¹³⁾ Cu toate acestea, locurile din care au fost trimise cărțile PC1 din Tabel 2 - inclusiv orașe relativ mici precum Ismail (vezi fig. 4, coperta 1 - poziția numărul 8), precum și capitala și marile orașe de provincie Galați și Iași - subliniază că de la început cărțile au fost distribuite pe scară largă la oficiile poștale din întreaga țară, chiar dacă în număr relativ mic către centre mai puțin importante.

A doua emisiune de cărți poștale românești

Încă de la sfârșitul lunii iunie 1873, noile cărți poștale în format simplu și dublu (PC4 și, respectiv,

¹³⁾ See Barbu Popescu and Nicolae Boștinăru, *Circulația Cărilor Poștale Românești în Primii Ani de Utilizare*, Filatelia, 1987, No.13, p. 4.

¹⁴⁾ Em. Săvoiu, pp. 46-47

¹⁵⁾ See Popescu and Boștinăru, p. 4

philatelica.ro serie nouă

represented an attempt to meet unexpectedly high demand for postal cards economically. The new cards were printed in larger numbers: 30,000 single and 15,000 double cards, according to Săvoiu, who again lists the double cards as two separate types: PC5 (unoverprinted) and PC6 (overprinted with 'R.P.' in a circle).¹⁴⁾

Given the much larger number produced and the fact that they were evidently in widespread use for considerably longer than the first issue cards - until May 1874 and occasionally thereafter - surviving examples of these second issue cards are unsurprisingly less scarce than their first issue predecessors, whether unused or used. Nevertheless, they are still uncommon items and the pattern of their usage presents some inter-

întreguri poștale

PC5/6 în sistemul de clasificare al lui Săvoiu), tipărite pe carton maro de calitate mai slabă, au înlocuit primele cărți poștale tipărite pe carton alb. Producția și vânzarea acestor cărți mai puțin plăcute din punct de vedere estetic ar fi putut reprezenta o încercare de a satisface cererea neașteptat de mare de cărți poștale din punct de vedere economic. Noile cărți au fost tipărite în număr mai mare: 30.000 de cărți simple și 15.000 de cărți duble, potrivit lui Săvoiu, care enumeră din nou cărțile duble ca două tipuri separate: PC5 (nesupratipărite) și PC6 (supratipărite cu "R.P." într-un cerc).¹⁴⁾

Având în vedere tirajul mult mai mare precum și faptul că au fost în mod evident utilizate pe scară largă pentru mult mai mult timp decât cărțile poștale din prima emisiune - până în mai

Fig. 5 - Late use of a PC4 card, sent from Galați to Bucharest in January 1875. The card is addressed to the directors and senior officers of the central post office in Bucharest and carries New Year greetings from staff at the Galați office, 20 or more of whom signed it (census number 23).

Fig. 5 - Utilizare târzie a cărții poștale PC4, trimisă de la Galați la București în ianuarie 1875. Cartea poștală este adresată directorilor și ofițerilor superiori ai oficiului postal central din București și poartă urări de Anul Nou din partea personalului de la biroul din Galați, dintre care 20 sau mai mult l-au semnat (tabelul nr. 2 - poziția 23).

esting features. Table 3, below, provides an initial census of used second issue cards.

As with the first issue cards, the census data highlight the wide distribution of the cards to post offices throughout Romania. Given that official statistics show that in 1874 slightly more than 30% of total sales of postal cards were from the central post office in Bucharest, it might appear surprising that only two of the 26 items recorded in the census were posted there. At the same time, ten of the census items (that is, circa 38% of them) were mailed (or, in one case, probably mailed) from Brăila, an office which accounted for only 3.3% of postal card sales in 1874.¹⁵⁾ However, these apparent anomalies may be at least partially explained respectively by the probably higher survival rate of cards sent to Bucharest (where, among other things, they were perhaps more likely to come into the hands of stamp dealers) and the importance of Brăila as a commercial centre. They may also point to the incompleteness of the census data and suggest that many relevant used second issue cards remain to be recorded.

The census of second issue cards in Table 3 provides clearer evidence than the one for the first

1874 și ocazional după aceea - piesele care au supraviețuit ale cărților poștale din a doua emisiune sunt, deloc surprinzător, mai puțin rare decât ale celor din prima emisiune, indiferent dacă sunt neuzate sau folosite. Cu toate acestea, acestea sunt încă piese neobișnuite, iar modelul de utilizare a acestora prezintă câteva caracteristici interesante. Tabelul 3, de mai jos, oferă o primă listare ale cărților poștale utilizate din a doua emisiune.

Ca și în cazul cărților poștale din prima emisiune, lista evidențiază distribuția largă a cărților poștale la oficiile poștale din România. Având în vedere că statisticile oficiale arată că în 1874 puțin peste 30% din totalul vânzărilor de cărți poștale proveneau de la Poșta centrală din București, ar putea părea surprinzător faptul că doar două din cele 26 de articole înregistrate în listă au fost prezentate acolo. În același timp, zece dintre articolele listate (adică aproximativ 38% dintre ele) au fost trimise prin poștă (sau, într-un caz, probabil prin poștă) de la Brăila, un birou care a reprezentat doar 3,3% din vânzările de cărți poștale în 1874.¹⁵⁾ Cu toate acestea, aceste anomalii aparente pot fi explicate cel puțin parțial prin rata de supraviețuire probabil mai mare a cărților trimise la București (unde,

Census no.	Date	Origin	Destination	Notes
1	4.7.73	Vaslui	(unknown)	
2	<22.7.73	Țirgu Frumos	Bucharest	Double card handstamped 'R.P.' in circle but only used in one direction. Bucharest receiving mark dated '22' (July 1873); despatch date not visible Carte poștală dublă șampilată de mână "R.P." în cerc, dar folosită doar într-o singură direcție. La București fiind obliterated la data de '22' (iulie 1873); Data expedierii nu este vizibilă
3	8.8.73	Bucharest	Bucharest	
4	12.9.73	Ploiești	Bucharest	
5	13.9.73	Brăila	Bucharest	
6	21.9.73	Cahul	Brăila	
7	4.10.73	Brăila	Bucharest	
8	(<18).10.73	(unknown)	Bucharest	
9	6.11.73	Brăila	Bucharest	
10	16.?.73	Brăila	Brăila	Local usage; month of postmark date unclear Utilizare locală; luna pe șampilă este neclară
11	10.1.74	Brăila	Galati	Card miscut, resulting in significant displacement of design to left / Tăierea greșită a cărții poștale, conduce la deplasarea semnificativă a desenului spre stânga
12	16.1.74	'Dist. Dorohoiu, Pl. Prutul D.J.'	Botoșani	Earliest recorded example of a card sent from a rural office / Cel mai vechi exemplu înregistrat de carte poștală trimisă de la un oficiu poștal rural
13	18.3.74	Ismail	Botoșani	
14	21.4.74	Bechet	Craiova	
15	1.5.74	Iași railway station	(unaddressed)	Uprated with 5b 'Paris' stamp cancelled JASSY GARĂ; marked 'fara adresa' ('without address') Francat suplimentar cu marca poștală de 5b emisiunea "Paris"; obliterated JASSY GARĂ; șampilă "fara adresa" ("fără adresă")
16	5.5.74	Bucharest	Bacău	
17	21.5.74	Slatina	Bucharest	
18	30.5.74	Brăila	Bucharest	
19	30.5.74	Brăila	Frankfurt am Main	Uprated with 5b 'Paris' stamp / Francat suplimentar cu marca poștală 5b emisiunea "Paris"
20	11.6.74	Brăila	Frankfurt am Main	Uprated with 5b 'Paris' stamp / Francat suplimentar cu marca poștală 5b emisiunea "Paris"
21	20.8.74	Galati	Bucharest	
22	7.?.74	Brăila (?)	Bucharest	

Census no.	Date	Origin	Destination	Notes
23	18.1.75	Galati	Bucharest	
24	24.12.75	Țirgu Frumos	Berlin	Uprated with 5b 'Paris' stamp / Francat suplimentar cu marca poștală 5b emisiunea "Paris"
25	25.2.78	Turnu Severin	(unknown)	
26	15.8.78	Brăila	Vienna	Uprated with 10b 'Bucharest 1' stamp Francat suplimentar cu marca poștală 10b emisiunea "București 1"

KEY: Cards sent to or intended for foreign destinations are shown in **bold**; items which appear to be halves of double cards are shown in *italics*; **red** indicates a double card.

CHEIE: Cartile poștale trimise către destinatari externi sunt afișate cu caractere **aldine**; pozițiile care par a fi jumătăți de cărți poștale duble sunt afișate cu caractere *cursive*; **roșu** indică o carte poștală dublă.

issue regarding the use of double cards. Census item number 2 is a complete used double card, at least one half of which was hand stamped 'R.P.'. ¹⁶⁾ Although this card lacks the *respunsă plătită* annotation required by the regulations, it does provide tentative evidence of intended usage in reply-paid mode. The absence of other used 'R.P.' cards - whether double or single - in the census indicates, however, that such usage was probably infrequent, with the result that many second issue double cards were used otherwise. Like card number 6 in the first issue census (Table 2, above), at least five of what are at first glance single cards listed in the second issue census have a rough edge at top or bottom. Given the number of items involved, this suggests that dividing double cards may have become routine practice for senders during 1873-74. Other double cards may have been cut in half more neatly, producing two cards that would be indistinguishable from normal single cards sold by the post office. Indeed, it may even have been more usual to divide double cards and use the resultant halves as if they were single cards than to use double cards in a reply-paid mode. (It should be added that the absence of the 'R.P.' handstamp strongly suggests that the items noted in the census as apparent halves of double cards were not used for reply-paid purposes).

By the time that Romania's postal cards were authorised for international use on 15 March 1874,

printre altele, erau probabil mai susceptibile să ajungă în mâinile comercianților de timbre) și importanța Brăilei ca centru comercial. Ei pot sublinia, de asemenea, incompletitudinea datelor listate și sugerează că multe piese relevante circulate din a doua emisiune rămân de înregistrat.

Listarea cărților poștale din emisiunea a doua în Tabelul 3 oferă dovezi mai clare decât cel pentru prima emisiune cu privire la utilizarea cărților poștale duble. Piesa de la poziția 2 este o carte poștală dublă complet folosită, din care cel puțin jumătate a fost ștampilată manual "R.P.". ¹⁶⁾ Deși acestei cărți poștale îi lipsește adnotarea *respunsă plătită* cerută de reglementări, ea oferă dovezi provizorii ale utilizării intenționate în modul cu răspuns plătit. Absența altor cărți cu "R.P." utilizate - fie duble sau simple - lista indică, totuși, că o astfel de utilizare a fost probabil rară, cu rezultatul că multe cărți duble din a doua emisiune au fost folosite altfel. La fel ca la poziția 6 din listă (Tabelul 2, de mai sus), cel puțin cinci dintre cele care sunt la prima vedere cărți poștale individuale enumerate la emisiunea a doua au o margine aspră în partea de sus sau de jos. Având în vedere numărul de piese implicate, acest lucru sugerează că împărțirea cărților duble ar fi putut deveni o practică de rutină pentru expeditori în perioada 1873-74. Alte cărți duble ar fi putut fi tăiate în jumătate mai bine, producând două cărți care nu ar fi putut fi distinse de cărțile simple normale vândute de oficiul poștal. Într-adevăr, poate chiar a fost mai obișnuit să împărțim cărțile duble și să folosești jumătățile rezultate ca și cum ar fi cărți simple decât să folosești cărți duble într-un mod plătit cu răspuns. (Trebuie adăugat că absența ștampilei

Fig. 6 - Card sent on 6 November 1873 from Brăila to Bucharest. It shows a distinctly rough edge at the top, suggesting that it may be half of a double card (census number 9).

Fig. 6 - Carte poștală trimisă la 6 noiembrie 1873 de la Brăila la București. Se observă o margine clar aspră în partea de sus, sugerând că ar putea fi o jumătate dintr-o carte poștală dublă (tabel 3 - poziția 9).

¹⁶⁾ An illustration can be found at: http://philatelica.ro/details.html?pic=04_36_09.jpg§ion=04

Fig. 7 - Two second issue cards uprated with 'Paris' 5b stamps for sending to foreign destinations. At left is one of only two recorded second issue cards sent to foreign destinations before the activation of the Universal Postal Union (UPU) on 1 July 1875, this one from Brăila on 11 June 1874 to Frankfurt am Main in Germany (census number 20, from the collection of Iulian Cherata and reproduced here with his kind permission). Census number 19 is from the same correspondence. Another second issue card in the census was uprated but posted without an address (census number 15). At right is one of two cards recorded in the census that were sent to foreign destinations after UPU rules took effect: census number 24, shown here, went from Tîrgu-Frumos to Berlin on 24 December 1875.

Fig. 7 - Două cărți din emisiunea a doua francate cu mărci poștale din emisiunea "Paris" 5b pentru a fi trimise către destinații externe. În stânga se află una dintre cele două cărți din a doua emisiune trimise către destinații externe înainte de activarea Uniunii Poștale Universale (UPU) la 1 iulie 1875, acesta a circulat de la Brăila la 11 iunie 1874 la Frankfurt am Main în Germania (tabel 3 - poziția 20, colecția Iulian Cherata reproducă cu permisiunea sa). Tabel 3 - poziția 19 este o corespondență similară. O a doua carte din a doua emisiune a fost francată suplimentar, dar obliterate fără adresă (tabel 3 - poziția 15). În dreapta este una dintre cele două cărți care au fost trimise către destinații externe după intrarea în vigoare a regulilor UPU: tabel 3 - poziția 24, prezentat aici, a circulat de la Tîrgu-Frumos la Berlin la 24 decembrie 1875.

third issue cards had been in use for five months. So it is unsurprising that most Romanian cards used internationally during 1874 were from the third issue. However, the census in *Table 3* highlights the occasional use of second issue cards, uprated with adhesive stamps, to foreign addresses both before and after the activation of the General Postal Union (the GPU, of which Romania was an original member) on 1 July 1875 (see *Figure 7*).

Finally, it may be worth noting that Decree No. 945's Article 4 stipulated that postal cards could be sent as registered mail, with the necessary additional franking to cover the registration fee (which was 30 bani for domestic mail items) paid by adhesive stamps affixed to the lower left-hand corner of the card's front, to which a handstamp identifying the card as registered mail would also be applied.¹⁷⁾ However, as the census data in this article shows, no registered first or second issue cards have been recorded and it seems unlikely that, even if they once existed, any have survived. The earliest registered Romanian card I have seen is of a later type and was used to a foreign destination in 1877.

Conclusion

The postal history of Romania's early postal cards has hitherto been largely neglected but - as I hope this article has shown - holds considerable interest. As this article's initial census tables listing known used cards indicate, first issue cards are rare

"R.P." sugerează cu tărie că elementele notate în listă ca jumătăți aparente ale cărților duble nu au fost utilizate în scopuri de răspuns plătit).

În momentul în care cărțile poștale ale României au fost autorizate pentru uz internațional la 15 martie 1874, cărțile din emisiunea a treia erau în uz de cinci luni. Deci, nu este surprinzător faptul că cele mai multe cărți poștale românești folosite la nivel internațional în 1874 au fost din a treia emisiune. Cu toate acestea, lista din *Tabelul 3* evidențiază utilizarea ocazională a cărților de a doua emisiune, francate suplimentar cu mărci poștale adezive, la adrese străine atât înainte, cât și după activarea Uniunii Poștale Universale (UPU, al cărei membru inițial a fost România) la 1 iulie 1875 (vezi *Fig. 7*).

În sfârșit, subliniem faptul că articolul 4 din Decretul nr. 945 prevedea că cărțile poștale puteau fi trimise ca scrisoare recomandată, cu francarea suplimentară necesară pentru a acoperi taxa recomandată (care era de 30 bani pentru trimiterile poștale interne) plătite cu mărci poștale adezive aplicate în colțul din stânga-jos a părții frontale a cărții poștale, la care se aplica și o ștampilă de mână de identificare a trimiterii ca scrisoare recomandată.¹⁷⁾ Cu toate acestea, după cum arată datele listate din acest articol, nu au fost înregistrate cărți poștale recomandate și pare puțin probabil ca, chiar dacă au existat cândva, vreunul să fi supraviețuit. Cea mai veche carte poștală românească recomandată pe care am văzut-o este dintr-o emisiune ulterioară și a fost folosită pentru o destinație străină în 1877.

¹⁷⁾ Kiriac Dragomir, *Acum o sută de ani*, Filatelia, 1973, No. 3, p.7

Appendix

*Romania's first four postal card issues:
correlation of Săvoiu and Higgins & Gage
catalogue numbers*

Anexă

*Primele patru emisiuni de cărţi poştale din
România: corelarea numerelor de catalog
Săvoiu şi Higgins & Gage*

Description	Date of issue	Card colour	Săvoiu number	Higgins & Gage number
First issue single card	13 June 1873	White	1	1
First issue double card	13 June 1873	White	2	2
First issue double card with 'R.P.' hand stamp	13 June 1873	White	3	Not listed
Second issue single card	28 June 1873	Brown	4	3
Second issue double card	28 June 1873	Brown	5	4
Second issue double card with 'R.P.' hand stamp	28 June 1873	Brown	6	Not listed
Third issue single card	October 1873	Buff	7	5
Third issue double card	October 1873	Buff	8	6
Third issue double card with 'R.P.' hand stamp	October 1873	Buff	Listed but without number	Not listed
Fourth issue single card	February 1875	Buff	9	7
Fourth issue double card	February 1875	Buff	10	8

Sources: Emanoil Alexandru Săvoiu, *Romanian Postal Stationery 1870-1959, Vol.1* (Bucharest: Art Group, 3rd edition, 2023); *Romania* in Edward G. Fladung (ed.), *Priced Catalogue of Postal Stationery of the World, Section 15 (Reunion Islands to Ryukyu Islands)* (Pasadena, California: Higgins & Gage Incorporated, 1st ed, 1970).

in used condition and even second issue cards are scarce. Double cards appear to have been little used for reply-paid purposes, many such cards from the second issue apparently being bisected and employed as if they were single cards. Some second issue cards were uprated with adhesive stamps and sent to foreign destinations, but these are scarce. There are undoubtedly additional used first and - more particularly - second issue cards in collections and dealers' stocks that are not included in this article's census tables. I would be grateful to see scanned images of any such items and may be contacted at: timhuxley@yahoo.com

Acknowledgements

I am grateful to Iulian Cherata AIEP, Dan N. Dobrescu, Kim Faurschou of JF-Stamps and Ing. Emanoil Săvoiu for their assistance, including the provision of some of the data and images, while I was writing this article. Any errors, however, remain my own.

Concluzii

Istoria poştală a primelor cărţi poştale româneşti a fost până acum în mare parte neglijată, dar - aşa cum sper că a arătat acest articol - este de interes considerabil. După cum se indică în tabelele listate în acest articol cu cărţile poştale circulate cunoscute, cărţile poştale circulate din prima emisiune sunt rare şi chiar şi cărţile poştale din emisiunea a doua sunt rare. Cărţile duble par să fi fost puţin folosite ca cărţi poştale cu răspuns, multe astfel de cărţi din emisiunea a doua fiind aparent tăiate în două şi folosite ca şi cum ar fi fost cărţi simple. Unele cărţi poştale din emisiunea a doua au fost francate suplimentar cu mărci poştale adezive şi expediate în străinătate, dar acestea sunt rare. Există, fără îndoială, cărţi poştale circulate aflate în diverse colecţii şi în stocurile dealerilor care nu sunt incluse în tabelele listate ale acestui articol. Aş fi recunoscător să văd imagini scanate ale oricăror astfel de piese şi pot fi contactat la: timhuxley@yahoo.com

Mulţumiri

Sunt recunoscător lui Iulian Cherata AIEP, Dan N. Dobrescu, Kim Faurschou de la JF-Stamps şi ing. Em. Săvoiu pentru asistenţa lor, inclusiv furnizarea unora dintre date şi imagini, în timp ce scriam acest articol. Orice greşală, totuşi, rămâne a mea.

Tipărit la
Tehnoredactare: Dan N. DOBRESCU
Cap limpede: Coriolan CHIRICHEŞ
Traduceri: Dan N. DOBRESCU
Abonamente: coriolan2006@yahoo.com

Director:
Coriolan CHIRICHEŞ

2025: Anul Cardinal Iuliu Hossu

Drd. Bogdan Emanuel RĂDUȚ

Prin Legea nr. 290/24 octombrie 2023, inițiată de domnii deputați Ovidiu-Victor Ganț și Silviu Vexler, publicată în „Monitorul Oficial”, Partea I, nr. 968 din 25 octombrie 2023, „se instituie anul 2025 ca «Anul Cardinal Iuliu Hossu», pentru celebrarea vieții, operei, personalității, martiriului, rolului determinant în realizarea Marii Uniri și a eforturilor depuse pentru salvarea evreilor în perioada Holocaustului ale episcopului Eparhiei de Cluj-Gherla din cadrul Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, cardinalului, senatorului de drept în Parlamentul României, membrului de onoare al Academiei Române și deținutului politic Iuliu Hossu” (Art. 1). Anul acesta se împlinesc 140 de ani de la naștere și 55 de ani de la trecerea sa în eternitate (Fig. 1).

Iuliu Hossu s-a născut la 30/31 ianuarie 1885, în Milașul Mare, plasa Teaca, comitatul Cluj, la vremea aceea în Imperiul Austro-Ungar (în prezent în județul Bistrița - Năsăud), ca al treilea copil, din cei șase fii, al familiei Ioan și Victoria (născută Măriuțiu) Hossu. Primele studii le-a început la Școala Confesională Greco-Catolică din satul natal (1892-1896), urmând apoi Gimnaziul Lutheran German din Reghin (1896-1899), Gimnaziul Romano-Catolic din Târgu Mureș (1899-1900) și Gimnaziul Superior Român-Unit din Blaj (1900-1904), unde și-a luat și bacalaureatul.

A urmat profesia tatălui său, preot greco-catolic, începând studiile teologice (1904) la Colegiul Urbano din cadrul Institutului „De Propaganda Fide” din Roma, unde obține titlurile de doctor în filosofie (1906) și pe cel de doctor în teologie (1910). La 27 martie 1910, la Roma, a fost hirotonit preot în prezența tatălui său, devenit protopop onorar, de către vărul acestuia, Episcopul de Lugoj Vasile Hossu. Întors la Eparhia de Lugoj a îndeplinit, pe rând, câteva funcții de prorocolist, arhivar, bibliotecar, secretar consistorial și secretar episcopal. În 1913 a fost numit profe-

sor de studii biblice la Seminarul Diecezan din Lugoj. Cunoștea șase limbi de circulație și limbile clasice.

Începutul Primului Război Mondial (1914) l-a prins în Franța, unde fusese trimis ca delegat episcopal la Congresul Euharistic de la Lourdes. Întors în țară s-a înrolat voluntar ca sublocotenent în armata austro-ungară, după ce i-a murit un văr pe frontul rusesc, și a plecat ca preot militar pe fronturile din Boemia, Moravia și Austria. Pentru recunoașterea meritelor sale, a primit Crucea de onoare clasa a II-a, cu decorația de război a Crucii Roșii.

Împăratul Carol al IV-lea, prin decret imperial, la 3 martie 1917 l-a numit Episcop al Gherlei, confirmat apoi de Papa Benedict al XV-lea la 21 aprilie 1917. Drept urmare, a fost consacrat Episcop în Catedrala din Blaj, la 4 decembrie 1917, de către Mitropolitul Victor Mihali de Apșa, iar la 16 decembrie a avut loc instalarea solemnă în Catedrala din Gherla.

Ca Episcop greco-catolic de Gherla, Iuliu Hossu a participat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia (Fig. 2, întreg poștal cod 108/94; Fig. 3, ilustrată maximă cu Mi #7348 din colecția Coriolan Chiricheș), din 1 decembrie 1918, unde a fost desemnat să citească rezoluțiunea de unire a Transilvaniei cu Regatul României, în fața mulțimii prezente (care ulterior a fost înregistrată clandestin audio, în 1969, și difuzată la Radio Europa Liberă, în 1976). Apoi, împreună cu Miron Cristea, Alexandru Vaida-Voevod și Vasile Goldiș, a făcut parte din delegația care s-a deplasat la București (12-14 decembrie) și a înmănat actul Unirii Regelui Ferdinand I (Fig. 4, Mi #B728).

După Marea Unire, a fost senator de drept în Parlamentul României, unde a apărut integritatea și suveranitatea

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

philatelica.ro serie nouă

țării, împotriva revizionismului epocii sale, promovat intens și de Ungaria, și și-a adus contribuția nemijlocită la Legea învățământului (1924), Legea cultelor (1928) și Concordatului cu Vaticanul (1929), spre a vedea câteva exemple (Fig. 5).

Papa Pius al XI-lea, prin Constituția Apostolică Sollemni Conventione, l-a numit Episcop de Cluj-Gherla (5 iunie 1930), fiind apoi instalat în Catedrala din Cluj (4-5 octombrie). O vreme a fost și Administrator Apostolic al nou-înființatei Eparhii a Maramureșului (1930-1931) și al Eparhiei de Oradea Mare (1941-1945). A fost decorat cu „Ordinul Ferdinand I, în grad de Mare Ofițer” (1931) și cu cel „în grad de Mare Cruce” (1935). În 16 septembrie 1936, Papa Pius al XI-lea l-a numit Asistent al tronului pontifical, Conte roman și Prelat papal.

După Dictatul de la Viena (1940), Episcopul Hossu a rămas alături de turma sa în Transilvania, punându-și viața în pericol, Eparhia de Cluj-Gherla fiind cea mai numeroasă în cadrul Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică.

La 2 iunie 1945 a fost ales membru de onoare al Academiei Române. Dar ascensiunea sa a fost stopată de venirea la putere a regimului comunist. La 1 decembrie 1948, prin Decretul nr. 358, Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică a fost desființată, bunurile ei confiscate, iar credincioșii forțați să treacă la Biserica Ortodoxă Română. Înainte de aceasta, în noaptea de 28/29 octombrie 1948, Episcopul Hossu, ca și ceilalți șase episcopi, a fost arestat și dus la vila patriarhală din Drăgoșlavele (1948-1949), apoi la Mănăstirea Căldărușani (1949-1950) și penitenciarul de la Sighet (1950-1955). Despre anii de la Sighet, în memoriile sale scria: „Aceasta a fost cea mai înaltă universitate pe care am parcurs-o, adevărată universitate în care trebuia să trăiesc tot ceea ce învățasem mai înainte”. La Sighet, trei dintre episcopi au murit datorită condițiilor inumane la care au fost supuși: Valeriu Traian Frențiu (1875-1952), Ioan Suci (1907-1953) și Tit Liviu Chinezu (1904-1955). Vasile Aftenie (1899-1950) a murit în arestul spitalului închisorii Văcărești. Episcopii Hossu, Alexandru Rusu (1884-1963) și Ioan Bălan (1880-1959) au fost transferați de la Sighet la o locație secretă a Securității (1955), apoi la Spitalul I.C. Frimu (Floreasca) din București (1955), unde li s-a pus dantura și au urmat un regim medical, apoi la Mănăstirea Curtea de Argeș (1955-1956) și Mănăstirea Ciorogârla (1956). De aici au fost iar despărțiți,

Fig. 5

Alexandru Rusu fiind transferat în mai multe închisori, murind la Gherla și fiind îngropat într-un mormând neidentificat până în prezent. Ioan Bălan a murit la Ciorogârla, iar Hossu a avut domiciliu obligatoriu pentru restul vieții la Mănăstirea Căldărușani (1956-1970). Aici și-a scris memoriile pe care le-a ascuns la fratele său (1962) și a continuat să lupte pentru redobândirea drepturilor greco-catolicilor.

În 28 aprilie 1969, Papa Paul al VI-lea a vrut să-l numească cardinal, dar datorită refuzului acestuia de a se deplasa la Vatican, pentru că „simțea că nu trebuia să se despartă de turma sa”, a fost numit cardinal *in pectore*, devenind primul cardinal român. Papa îl numea „o figură gigantică”. Decizia a fost anunțată public la Vatican abia la 5 martie 1973.

În vârstă de 85 de ani, pe 28 mai 1970, ora 9.15, s-a stins din viață în Spitalul Colentina din București, alături fiindu-i episcopul Alexandru Todea. A doua zi a fost înmormântat în Cimitirul Bellu Catholic. La 7 decembrie

Fig. 6

1982, rămășițele pământești au fost deshumate și depuse într-un cavou subteran concesionat tot în Bellu. Recent, la 7-8 martie 2019, a fost din nou deshumat. O parte din oseminte au fost reînhumate în același cavou, la cererea familiei, iar cealaltă parte au fost așezate într-o cutie sigilată și depuse la sediul Episcopiei de Cluj-Gherla.

Cardinalul Iuliu Hossu, împreună cu ceilalți episcopi martiri ai Bisericii Greco-Catolice, a fost beatificat în cadrul Sfintei Liturghii celebrată de Papa Francisc, la 2 iunie 2019, pe Câmpia Libertății din Blaj (Fig. 6, Mi #B795). Este sărbătorit în Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică pe data 2 iunie.

Iuliu Hossu rămâne „cel mai înalt exemplu de patriotism și de demnitate umană, ale unei personalități de excepție, cu statură românească și europeană și cu un mesaj valabil pentru noi toți peste secole” (Ioan-Aurel Pop, Sesiunea Omagială „Anul Cardinal Iuliu Hossu”, Aula Academiei Române, 29 ianuarie 2025).

► schimb filatelic ► cumpărare ► vânzare ►
► philatelic exchange ► buy ► sell ►

► Achiziționez ilustrate maxime din România și orice țară dedicate Jocurilor Olimpice de Vară Roma 1960. I purchase maximum cards from Romania and any country dedicated to the Summer Olympic Games Rome 1960. Nicolae Istrate: tel +40737319528; e-mail: klausbirds2105@gmail.com

FIP Specialized World Stamp Exhibition URUGUAY 2025, February 17 -22

**Grand Prix International: Pablo Alejandro Reim (Argentina),
Republica Argentina - Classic Issues - Escuditos and Rivadavias**
**National Grand Prix: Walter Britz (Uruguay),
The Postal History of Uruguay 1779-1880**

Palmers URUGUAY 2025 (Romanian exhibitors)

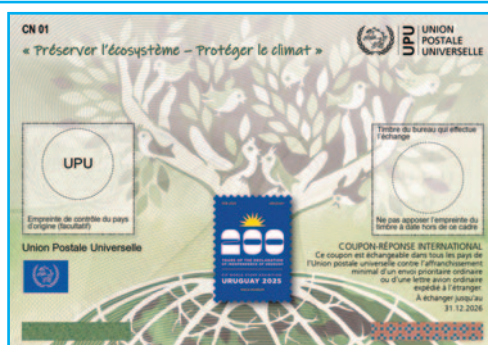
Medal	Name & surname	Exhibit title	Class	Frame	Scores
LG	CHIRESCU Andrei	The Fluvial and Maritime Postal Routes in the Romanian Territories 1840- 1920	PH	8	97 SP
G	SĂVOIU Emanoil	Romanian Postal stationary 1870- 1959 - 2 volumes;	LI		95
	GRECU Dan	Repression and population movements in Romania 1921- 1964, postal history monography - 2 volumes;	LI		91 SP
LV	HRUSTOVICI Viorica	Female Celebrities in Philately	LI		85
S	MUNTEAN Marius	The Kingdom of Romania	TH	5	72
-	GRIGORE George	The Cancellations used by the Romanian Postal Offices in Dobrogea 1879- 1901	PH	1	73
-	GHEORGHIU Alexandru	Symphony in White and Blue	TH	1	65

Medals: LG - Large Gold, G - Gold, LV - Large Vermeil, S - Silver

Abbreviations: PH - Postal History, TH - Thematic Philately, LI - Philatelic Literature, SP - Special Prize

National commissioner: Marius MUNTEAN

Palmers: <https://www.f-i-p.ch/wp-content/uploads/URUGUAY2025-results-for-web.pdf>

UPU specimen International Reply Coupon issued by the International Bureau for the URUGUAY 2025 World Stamp Exhibition.

Print run: 500 copies
Sold by:

UPU International Bureau

Revista preseii

Apuntes de Maximofilia, nr. 68, anul XXXIII, decembrie 2024, publicație a Asociației Spaniole de maximafilie (ASEMA). Din sumar: *La lupa justiciera* (Juan Antonio Casas Pajeras), *El Palacio de Carlos V* (Tino Garcia), *¿Varios sellos en una tarjeta?* (Paco Velázquez), *La interpretación en la maximofilia* (Juan Pablo Álvarez), Realizări ASEMA.

FEPANews, II series, Nr. 46 - February 2025 (<https://feapanews.com/wp-content/uploads/2025/02/FN46.pdf>). Din sumar: *Strengthening the Ties of Philately FEPA's New Initiative for Cooperation between European Federations* (Lars Engelbrecht), *FEPA medals 2024*, *Sibiu philatelists' centenary: 6th-20th September 2024* (Nicolae Salade, Horia Barbu), *BALKAN-FILA XX* (Christos Gikas), Philatelic literature new regulations and guidelines for the future

Regele Carol II al României. Ștampilă postală din 1937 (înainte de 1978), cele două timbre se potrivește cu imaginea de pe cartea poștală. DA, este o ilustrată maximă (colecția Paco Velázquez).

(Giancarlo Morolli), *Competition for One Sheet Exhibits* (Barry Stagg), *The Olympic Games are celebrated in Sarajevo* (Omer Merzić), *'Investing for the Future': A Round Table Discussion in Thessaloniki* (Costas Chazapis), *Writing the story of Anguilla's postal history*, *Armenia 1929: Charity issue for children* (Hans-Günther Grigoleit), New Books. (dnd)

Correspondență militară expediată prin ”ștafete” 1941-1945

- Noi informații -

ing. Călin MARINESCU

Plicurile tipărite folosite pentru corespondența militară expediată prin ”ștafete / curieri” sunt cunoscute și au fost descrise anterior¹⁾. Toate descrierile de până acum, cât și ilustrarea lor au cuprins numai plicuri singulare, care fuseseră sau nu expediate cu corespondență (Fig. 1).

Cercetând recent arhiva unui fost ofițer Marinescu Gh. Tomiță, care a participat la cel de-al doilea război mondial (chiar tatăl autorului acestui studiu), s-a descoperit o adevărată ”mapă de corespondență” după denumirile actuale, care cuprindea toate piesele de corespondență care trebuiau să se găsească în dotarea furierului poștal de la orice unitate militară. Acestea erau:

1) Plicuri 162 x 114 mm 28 bucăți (sau în jur de 28) legate printr-o bandă transversală (Fig. 2).

2) Carnet cu 100 coli subțiri de hârtie de scris 205 x 297 mm (Fig. 3) cu 2 coli de indigo (plombagină) (208 x 280 mm) și un carton la sfârșit (Fig. 4). Colile de scris se detașau din partea de sus după o linie perforată, rămânând de dimensiunile 205 x 280 mm. Colile de scris erau liniate și aveau tipărite textele: în partea de sus ”Unitatea / Nr.”, ”Locul / Data / Ora” și în partea de jos ”Transmis prin / Primit Data ... ora / Semnătura primitorului” și ”C.66.062.- M.O., Imprimeria Națională”. Existența hârtiei de indigo presupunea logic că fiecare corespondență / ordin trebuia să fie în două exemplare, o copie rămânând la expeditor.

3) Cutie 160 x 215 mm (Fig. 5) în care erau introduse carnetul cu coli de scris îndoit în două, având la interior și plicurile de corespondență.

Plicuri tipărite pentru corespondența militară expediată prin ”ștafete / curieri” au fost semnalate și din perioadele 1913 și 1916-1919. Urmează ca să fie descoperite și descrise ”mapele” cu care aceste plicuri erau puse la dispoziția militarilor.

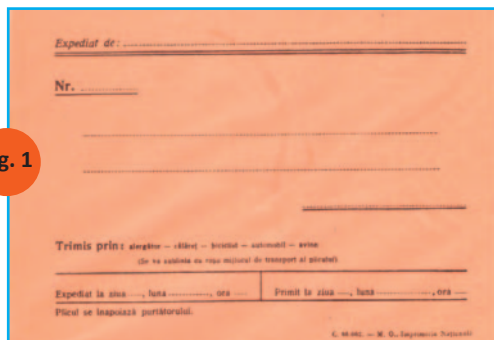

Fig. 1

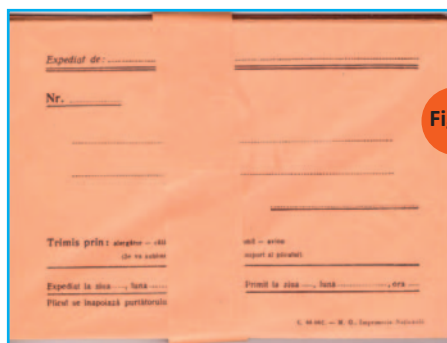

Fig. 2

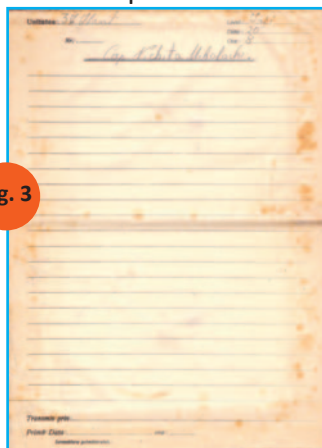

Fig. 3

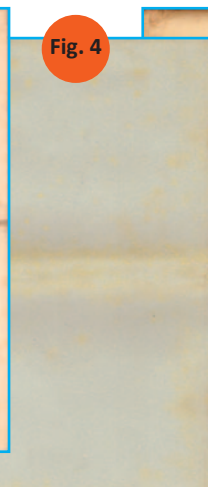

Fig. 4

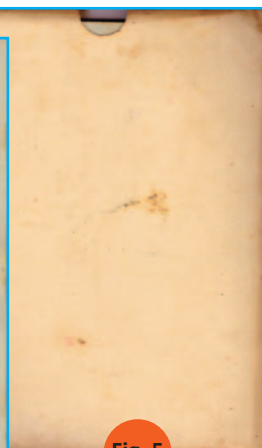

Fig. 5

¹⁾ Călin Marinescu, *Poșta militară română 1859-1995 și corespondența prizonierilor de război*, București, 1998, p. 302-303

O retrospectivă filatelică asupra poștei pneumatice

Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare găzduiește, începând cu 1 aprilie 2025, expoziția de studiu filatelic „O retrospectivă filatelică asupra poștei pneumatice”, semnată de Alexandru Leonard Pop, coordonator al Cercului filatelic al Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare. Vernisajul va avea loc în holul central al instituției, la etajul I, oferind publicului o incursiune captivantă în istoria și evoluția poștei pneumatice, reflectată prin piese filatelice deosebite. Expoziția prezintă o selecție valoroasă de timbre, cărți poștale și documente poștale ilustrând sistemele de corespondență pneumatică din diverse colțuri ale lumii, cu accent pe marile orașe europene precum Paris, Roma, Milano, Praga și Viena. Prin această expoziție, el aduce în atenția publicului un aspect fascinant al istoriei comunicațiilor, punând în lumină importanța sistemului de poștă pneumatică și impactul său asupra dezvoltării serviciilor poștale moderne. Evenimentul este deschis publicului larg și se adresează atât colecționarilor și pasionaților de filatelie, cât și tuturor celor interesați de istoria tehnologiilor de comunicare. Expoziția va putea fi vizitată gratuit până la sfârșitul lunii octombrie 2025. Pentru informații suplimentare, vă rugăm să contactați autorul la adresa de e-mail: timbrufilatelic@yahoo.com.

Pledoarie pentru maximafilie

Mihai CEUCĂ, mihaicuk@gmail.com

Dintr-un articol publicat în luna decembrie a anului 2024 de revista prestigioasei Societăți de Cartofilie „Stella Maris” din Constanța, am aflat că bunul meu prieten, cofondator al Carto Clubului Român și al mișcării umanitare lionistice din România, Șerban Drăgușanu, este fericit și „se laudă, din nou, cu o achiziție de excepție”.¹ Vestea m-a bucurat, dar modul de prezentare a piesei și atacul direct la maximafilie și maximafilisti, declanșat chiar din titlul articolului („Maximafilie ori maxim-alifie”) mă determină să-i neutralizez bucuria.

Evident, fiecare autor scrie ce știe și ce vrea, iar editorul se derubează de răspunderea asupra conținutului articolelor. Ca urmare, fără a polemiza cu autorul articolului, de sub umbrela a 60 de ani de activitate filatelică, ca expozant recompensat cu 78 de medalii, dintre care 17 de aur, ca membru atestat de juriu național, membru fondator al Societății Române de Maximafilie „Dr. Valeriu Neaga” și membru activ al asociației „Les Maximafiles Français”, îndrăznesc să cred că sunt dator să apăr cauza maximafiliei și maximafilistilor consacrați cu o replică firească și absolut necesară.

Subiectul articolului în cauză este o „*biată carte poștală căreia i s-a confiscat dreptul de a avea o istorie și un trecut*” deoarece a fost folosită pentru a fi realizată o carte poștală ilustrată maximă (CM). O analiză (neprofesionistă) a piesei în discuție încearcă să demonstreze că autorul (nominatizat) este „un filatelist-maximafilișt, probabil de bună-credință (cu frică nu de Dumnezeu-Tatăl, ci de Dumnezeu statul socialisto-comunist și vigilența sa securitate) care a încercat, și până la un punct a și reușit, să mutileze și să sacrifice pe altarul maximafiliei o piesă (cartofilă n.a.) de o valoare documentară și istorică incontestabilă, eludând tocmai personajul principal (M.S. Regele Ferdinand I - n.a.) prezent în această imagine”.

Argumentele tehnice menite să demonstreze că obiectul nu este o CM și ca urmare recuperarea cărții poștale ilustrate folosită ca suport este un act eroic de salvare a patrimoniului cartofil românesc, sunt împletite „armonios” cu o serie de aluzii necolegiale adresate celor ce practică maximafilie și „distrug cărțile poștale ilustrate”.

În apărarea prestigiului maximafiliei și maximafilistilor, se impune să precizez faptul că maximafi-

lia este o ramură a filateliei, recunoscută de Federația Filatelică Internațională (FIP) și implicit, de federațiile altor țări, inclusiv din România. În aceste federații există „Comisii de maximafilie” care sprijină activitatea filateliștilor-maximafilisti. Maximafilistii români, dintre care dr. Valeriu Neaga s-a remarcat drept „Patriarh al maximafiliei”, au contribuit la dezvoltarea filateliei în ansamblul ei și au promovat cu onestitate patrimoniul filatelic-maximafil românesc în expozițiile naționale și internaționale. Fiecare maximafilist este responsabil unic pentru colecțiile și exponatele proprii. Erorile individuale nu caracterizează, prin generalizare pătimășă, întreaga comunitate de maximafilisti.

Pentru a elucida misterul piesei devenită subiect de dispută filatelică, să apelăm la ghidul privind regulile generale și particulare de evaluare a exponatelor de maximafilie (GREV și SREV), elaborat și completat de Comisia FIP de maximafilie și destinat colecționarilor, expozanților și membrilor de juriu. Conform ghidului, cărțile maxime au drept condiții obligatorii concordanțele de subiect-imagine, de loc și de timp existente între timbrul, cartea poștală ilustrată-suport și ștampila de obliterate a timbrului. Definitiv este concordanța de subiect-imagine dintre timbru și ilustrată.

Prin prisma condițiilor de concordanță, se constată că timbrul (CMPR'74 - #2702) ales și folosit cu intenția de a confecționa o carte maximă are ca subiect: artă-pictură. Imaginea timbrului reproduce tabloul „Atacul” al pictorului Ion Stoica Dumitrescu, unul dintre cei mai prolifici artiști ai Primului Război Mondial, cel care își semna tablourile cu D. Stoica. În timpul vieții, pictorul a participat la numeroase expoziții personale și colective cu tematică istorică. Regulamentar, pentru realizarea concordanței de imagine (subiect) cartea poștală ilustrată trebuie să reproducă același tablou integral, sau eventual, măcar un detaliu al celui ta-

blou. Filatelistul neinițiat a folosit o „carte poștală-fotografică” cu o scenă surprinsă în timpul unei inspecții de front a MS Regele Ferdinand I. Singurele elemente concordante ar putea fi considerate doar unele uniforme militare din cele două imagini. Așadar, prima condiție definitivă nu este îndeplinită

și a rezultat un rebut filatelic, un obiect care nu poate fi definit a fi carte poștală maximă.

Doar cu caracter de fapt divers, să analizăm și

¹ <https://www.facebook.com/serban.dragusanu/posts/pfbid0Cj7msV3oEA3JCS96G4vtMaF6vxw85AJNvUobLWwuJLG9fhKd6f6asrCjAWcpg7pEI>
nr. 22(78) / ianuarie - martie 2025

Recunoștință pentru Sir Alexander Fleming

Subiectul filatelic *Sir Alexander Fleming* ocupă un loc mai aparte în colecția mea, eu fiindu-i recunoscător bacteriologului scoțian pentru faptul că sunt în viață. În vara anului 1951, la vârsta de un an, am avut o dublă pneumonie și singura soluție pentru a scăpa cu zile era tratamentul cu penicilină. În România acelor ani nu exista o fabrică de antibiotice, ea urmând a fi construită peste 4 ani chiar în orașul meu, iar la fundația sa au săpat prin muncă patriotică părinții noștri din Iași și din satele din jur, printre ei fiind tatăl meu cât și viitorul meu socru. Peste ani am avut onoarea să colaborez la contracte de cercetare cu fabrica, iar ca filatelist am machetat două plicuri speciale și două ștampile ocazionale la aniversări ale FA-Iași. Mai târziu, cleptocrații / proscrotații postdecembriști au vrut - prin cunoscuta metodă *patentată* - să privatizeze această unică fabrică de antibiotice românească, pentru ei noțiunea de industrie strategică nefiind cunoscută!

Unica salvare pentru mine în anul 1951 era penicilina americană, "din Pennsylvania" cum se spunea atunci, iar singurii care puteau să o procure erau medicii evrei și care pentru a salva vieți omenești erau lăsați de puterea recent instalată să aibă relații în acest sens cu americanii. Desigur, costurile erau importante, iar părinții mei au făcut tot posibilul să mă salveze.

Unele din marile descoperiri ale omenirii se fac prin jocul întâmplării, se caută ceva și se găsește altceva. Important este ca savantul să fie pregătit pentru a vedea și a interpreta corect fenomenul care se produce. În anul 1928, în timp ce studia diverși microbi în laboratorul spitalului *St. Mary's* din Londra, Alexander Fleming a observat că - în mod accidental - s-a dezvoltat un mucegai

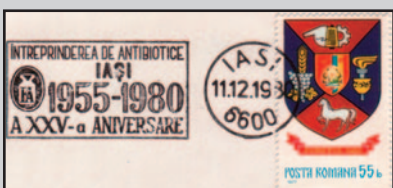
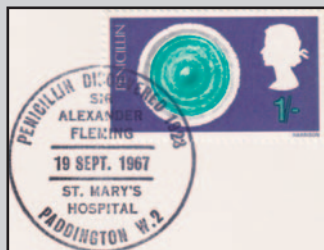
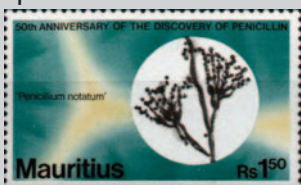
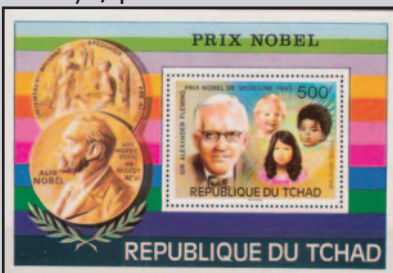
pe un set de vase *Petri* de cultură folosite pentru a crește germeni stafilococi. Mucegaiul a creat un cerc fără bacterii în jurul său și Fleming a concluzionat corect că mucegaiul conținea o substanță eficientă împotriva bacteriilor. A constatat că ciuperca implicată era *Penicillium notatum* și a dat numele de penicilină substanței active. Fleming și-a prezentat descoperirile în 1929, publicând un raport despre penicilină și potențialele sale utilizări în *British Journal of Experimental Pathology*.

Fleming a mai lucrat o vreme cu *Penicillium notatum*, însă rafinarea substanței active a fost un proces dificil, mai potrivit pentru chimiști. Războiul a încetinit cercetările, dar doi savanți, patologicul australian Howard Walter Florey și biochimistul Ernst Boris Chain - un refugiat din Germania nazistă - au călătorit în SUA unde au primit finanțare de 3 milioane de dolari din partea guvernului american și în anii războiului au găsit o metodă industrială de a crește ciuperca și de a produce în masă penicilină

purificată. Guvernul SUA a plătit pentru a fi produsă suficientă penicilină necesară tratării fiecărui soldat american rănit în Ziua Z a debarcării în Normandia. În anul 1944 - drept recunoaștere pentru contribuția sa - Alexander Fleming a primit titlul de cavaler / Sir iar în 1945, împreună cu Chain și Florey, a primit Premiul Nobel pentru fiziologie și medicină. Penicilina a devenit baza unor medicamente folosite ulterior pentru tratarea infecțiilor bacteriene.

Un fapt interesant este acela că acum Fabrica de antibiotice din Iași exportă antibiotice în SUA.

Florin PATAPIE - RAICU

celelalte concordanțe. Pictorul D. Stoica a realizat un ciclu de tablouri având ca temă Primul Război Mondial cu luptele de pe frontul Mărăști-Mărășești-Oituz. Un singur tablou, intitulat „Luptele de la Mărășești”, precizează locul desfășurării acțiunilor surprinse în imagine. Celelalte tablouri ale ciclului, respectiv: „Atacul”, „Izgonirea nemților”, „Ultima rugă”, „Bejenia”, „Ultimul atac al gornistului rănit”, „În refugiu”, „Scenă de luptă din Primul Război Mondial”, surprind aspecte generice, nelocalizate de pe front. În aceste condiții, pentru realizarea intenționatei maxime, putea fi folosită ștampila oricărui ofi-

ciu poștal dintr-o localitate aflată în zona frontului. Pentru realizarea concordanței de timp posibilitățile sunt numeroase, ideale fiind ștampilele ocazionale dedicate faptelor eroice ale militarilor români.

Concluzionez consemnând regretul că un banal rebut filatelic-maximafil realizat de un „analfabet maximafil”, piesă neomologată de forurile competente și neprezentată în vreo expoziție filatelică, recuperată (probabil) de un negustor, din arhiva personală a unui colecționar inactiv, este folosit ca instrument de manipulare politică și de denigrare a colegilor din marea comunitate de filателиști.

55 de ani de la încheierea zborului primului avion înmatriculat în România care a înconjurat planeta

ing. Alexandru Dan BARTOC,
Dan N. DOBRESCU

Zborul RO501 al primului avion înmatriculat în România (YR-IMK) care a înconjurat planeta a fost efectuat, în perioada 11 decembrie 1969 - 7 ianuarie 1970 de compania TAROM, fiind operat de un avion Ilyushin IL-18D (Fig. 1).

Fig. 1

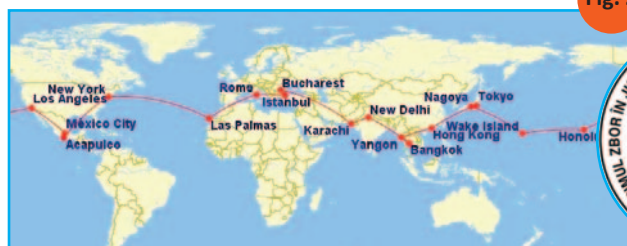

Fig. 2

Fig. 4

Fig. 3

Din cauza autonomiei relativ reduse, a avionului sovietic folosit pentru acest zbor special, echipajele companiei au efectuat mai multe zboruri de realimentare (Fig. 2).

Distanța parcursă de avionul Ilyushin IL-18D a fost de 51.857 kilometri iar durata totală a zborurilor, fără timpul petrecut în escale, a fost de 76 de ore și 25 de minute.

Transportând turiști turci (65 pasageri) care și-au achiziționat excursia prin Oficiul Național pentru Turism (ONT), aeronava TAROM avea un echipaj alcătuit din 13 membri: Ion Alexandru, pilotul șef al TAROM-ului; Ion Drăgănescu, comandantul detașamentului IL-18 (ceea ce în limbajul aviației de transport înseamnă comandantul flotei de aeronave cvadrimotoare de cursă interna-

Actualul Aeroport Internațional „Aurel Vlaicu” București Băneasa a fost punctul de plecare și destinația finală deopotrivă.

Acest eveniment important din istoria aviației românești a fost consemnat prin:

- punerea în circulație a emisiunii *Ziua mărcii poștale românești: Evenimente aviație* (Fig. 1, Mi #8370);

- ștampila poștală ocazională dedicată *Primului zbor în jurul lumii în 80 de ore cu un avion TAROM*, datată 7 IANUARIE 2020 014880 BUCUREȘTI 63 (Fig. 4, Asociația Filateliștilor din București - Gruparea „Centenar 2018”, https://www.posta-romana.ro/cnpr-data/_editor/files/Asociația%20Filatelistilor%20din%20București%20231219.pdf, machetator: Șerban Drăgușanu);

- plic ocazional, dedicat evenimentului, realizat de Asociația Filateliștilor din București - Gruparea „Centenar 2018” (Fig. 5, machetator: Șerban Drăgușanu);

- medalia comemorativă *Primul zbor în jurul lumii în 80 de ore cu un avion TAROM* (Fig. 6, Fundația Culturală BARTOC, machetator: Alexandru Dan Bartoc).

Fig. 5

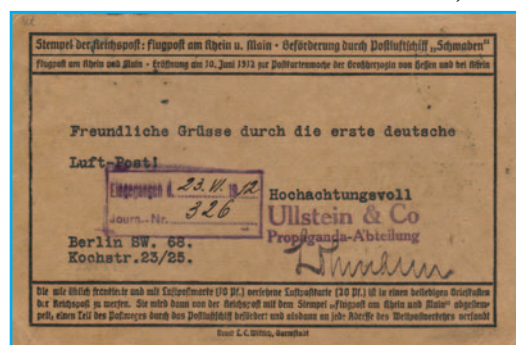
țională și intercontinentală); Ionel Gavrilă, pilot instructor; Stelian Bănică, pilot instructor, Constantin Mănescu, navigator șef al TAROM; Gheorghe Tulbure, navigatorul detașamentului IL-18; Mihai Rusoiu, mecanic de bord; Dumitru Mătase, mecanic de bord; Emilian Rotaru, operator radio navigant instructor; George Ștefănescu, operator radio navigant instructor; Viorica Huțan, șef cabină

Fig. 6

Poștă aeriană pe Rin și pe Main expediată la Ploiești

La doar trei ani de la prima traversare a Canalului Mânecii cu un avion în 1909 - a avut loc un eveniment care este considerat a fi primul eveniment aerian major de transport aerian aprobat oficial din lume: cel care a avut loc între 10 și 23 iunie 1912 sub numele de „Poșta aeriană pe Rin și pe Main” în cinci orașe: Darmstadt, Frankfurt pe Main, Mainz, Offenbach și Worms, organizat în cadrul evenimentului „Săptămâna poștei aeriene”.

Aceste cărți poștale reprezentau felicitări stan-

dard transportate în cadrul evenimentului cu dirijabilul Zeppelin LZ 10 "Schwaben" și apoi trimise fiecărui destinatar prin traficul poștal universal.

Alăturat prezentăm o astfel de piesă francată cu mărci poștale cu un total de 20 pf și obliterate la plecare cu ștampila **Flugpost am Rhein u. am Main Darmstadt 17.6.12**, iar la sosire cu ștampila **PLOESTI 23-JUN-912**.

ing Emanoil Alexandru SĂVOIU,
savoieumanoil@icloud.com

O ștampilă rulou din perioada interbelică nesemnalată

Fig. 1

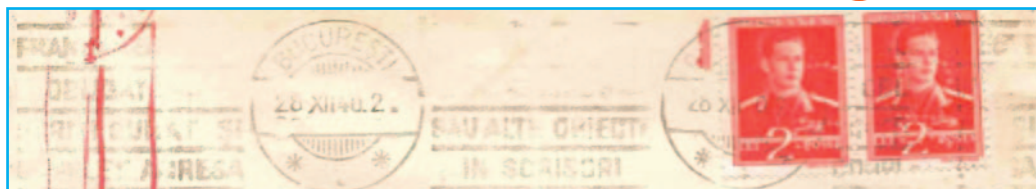

Fig. 2

Mai sus prezentăm o ștampilă publicitară (mecanică) cu text pe 4 rânduri (subliniate) și două coloane, separate de o ștampilă de zi dublu cerc cu punte BUCURESTI 27 IX 30 (Fig. 1) BUCURESTI 28 XII 40 (Fig. 2). Dimensiune: 35x25 mm (text coloana 1), 26/ 16 / 7,5 mm (ștampilă de zi: diametru exterior, diametru interior, înălțime punte), 34x25,5 mm (text coloana 2), 3 mm (înălțime litere). Tuș negru. Există ștampile având textul scris cu litere subțiri (începând din anul 1930) - Fig. 1 și litere groase (cele din anul 1940) - Fig. 2.

Text:

FRANCAREA ESTE / OBLIGATORIE / SRIETI CURAT ȘI / CORECT ADRESA (prima coloană)

ESTE INTERZIS A / SE INTRODUC BANI / SAU ALTE OBIECTE / IN SCRISORI (a doua coloană).

Valeriu S. Neaga ¹⁾ nu a semnalat această ștampilă rulou, iar Călin Marinescu ²⁾ menționează o ștampilă ce are numai textul menționat în coloana 1 (aplicată din anul 1930).

ing Emanoil Alexandru SĂVOIU

¹⁾ Valeriu S. Neaga Dr., *Ștampile speciale românești din epoca modernă și contemporană - perioada până la 31 decembrie 1947*, București 1995, p. 23-59

²⁾ Călin Marinescu ing., *Ustensilele de ștampilat, ștampilele și sigiliile Poștei Române 1852-2017*, București, Oscar Print, 2019, p. 321 și 331

A Philatelic Round Table Discussion 'Investing for the Future', 15 November 2024, Thessaloniki (Greece). Proceedings: *Communication* by Christos Gikas (Greece); *Cooperation* by Dr Bruno Crevato-Selvaggi RDP, FRPSL (Italy); *Effective Use of Technology* by Vladimir Milich (Serbia); *Innovation* by Dr Claudio Ernesto Manzati FRPSL (Italy); *Exhibitions* by Prof. Peter Suhadolc FRPSL (Slovenia); *Philately: Hobby or Investment?* by Kemal Giray FRPSL (Turkey); *Threats to the Future of Philately* by Iulian Cherata AIEP (Romania). (dnd)

Carte poștală a Ministerului Comerțului Interior - 1966

O interesantă carte poștală nesemnaltă până acum (Fig. 1) a fost emisă în anul 1966 de către Ministerul Comerțului Interior (M.C.I.) de la acea dată. Cartea poștală cu număr de cod 149/1966 era tipărită având destinat „MINISTERUL COMERȚULUI INTERIOR / Căsuța poștală 148 / București”. Cartea poștală avea în partea dreaptă sus un timbru fix de 30 bani (șteta R.S.R.) și în partea stângă „INSTRUCȚIUNI / de folosirea cărții poștale”. În instrucțiuni se preciza că aceste cărți poștale se obțineau gratuit de la responsabilii magazinelor de piese de schimb, pentru a informa ministerul despre piesele de schimb care nu se găseau în magazin și care erau necesare petentului.

Pe spatele cărții poștale erau tipărite două tabele. Într-unul erau spații pentru a se completa cu date de identificare despre magazinul de piese de schimb, iar în celălalt tabel trebuiau trecute codurile pieselor lipsă (din Nomenclatorul M.C.I.) și denumirile pieselor de schimb lipsă.

Toate textele și timbrul fix erau tipărite în culoarea albastru închis.

Cărțile poștale au fost tipărite în două variante pe carton alb și roz.

ing Călin MARINESCU

Fig. 1

Correspondență francată cu mărci poștale bisect

Fig. 1

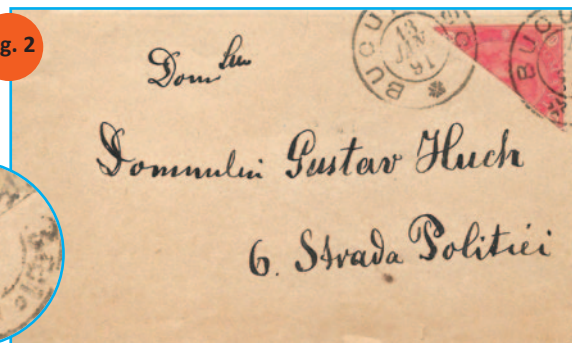

Fig. 2

Alăturat prezentăm două piese francate cu mărci poștale bisect:

- corespondență locală francată cu o jumătate (tăiată pe verticală) din marca poștală de 10 B roșu (tarif 5 B) din emisiunea „Vulturi” (Mi #66), obliterated la plecare cu ștampila poștală BUCURESCI CURSA 1 28 JAN 88, iar la sosire cu ștampila poștală BUCURESCI CURSA 1 ? JAN 88 (Fig. 1);

- corespondență locală francată cu o jumătate (tăiată pe diagonală) din marca de 10 B cărmiziu (tarif 5 B) din emisiunea „Cifra în patru colțuri” (Mi #79), obliterated la plecare cu ștampila poștală model DAGUIN - BUCURESCI 13 JAN 91, iar la sosire cu ștampila poștală BUCURESCI CURSA 16 JAN 91 (Fig. 2).

ing Emanoil Alexandru SĂVOIU

Revista presei

CURIERUL FILATELIC, an XXXV, nr. 215, octombrie - decembrie 2024. Din sumar: *Expoziții filatelice internaționale* (Marius Muntean); *Ștampilă de carantină Brăila, nesemnaltă* (Norbert Blistyar); *2024 - Anul Avram Iancu 200 de ani de la naștere* (Nicolae Salade); *Aniversare sibiană - Decanul de vârstă al filateliei românești: Ec. Mircea Țața la împlinirea vârstei de 100 de ani*; *Reprezentarea bradului de Crăciun în filatelie: un simbol al bucuriei și*

tradiției (Leonard Alexandru Pop); *O brad frumos* (Liviu Pintican - Juga); *125 de ani de la inaugurarea actualei clădiri a Gării Satu Mare* (ing. Tiberiu Lörinz); *95 de ani de la înființarea Școlii Regina Maria din Sibiu* (Nicolae Salade); *Corifeii Blajului oglindiți în francatura poștală* (Prof. univ. dr. Nicolae Ludușan); *Lucrări filatelice*; *Noi ilustrate maxime, De la Romfilatelia* (emisiuni poștale, întreguri poștale), *Știri din țară, Recenzii filatelice.* (ing. C. CHIRICHEȘ)

Denumire Item	Tiraj Run printing	Marcă fixă TP TP printed stamp
<i>urmare din nr. 21 (77)/ 2024 / follow-up to issue 21 (77)/ 2024</i>		
Ziua mondială a Poștei la grădinița BeMindful Kids (cpi) World Postal Day at BeMindful Kids kindergarten (PPC)	250	TP Tax paid
Ziua Mondială a poștei la Vaslui (cpi) / World Postal Day at Vaslui (PPC)	400	TP / Tax paid
Expoziția Internațională de Transport și Logistică TransLogistica (cpi) TransLogistica International Transport and Logistics Exhibition (PPC)	1000	TP Tax paid
Campania de promovare a platformei eulivrez.md (12 set-uri de 3 cpi) Campaign to promote the eulivrez.md platform (12 sets of 3 PPC)	12x3x30	TP
Festival SoNoRo (cpi) / SoNoRo festival (PPC)	400	TP / Tax paid
Expoziția „Istoria tehnologiei de transport transmitere și prelucrare a trimiterilor poștale” Timișoara (cpi) / Exhibition "History of transport technology, transmission and processing of postal items" Timișoara (PPC)	1000	TP / Tax paid
Târg Crăciun Coca Cola București „Trimite magia Crăciunului prin cărți poștale” Coca Cola Christmas Fair Bucharest "Send the magic of Christmas through postcards"	2500	TP Tax paid
Târg Crăciun Coca Cola Sibiu „Trimite magia Crăciunului prin cărți poștale” Coca Cola Christmas Fair Sibiu "Send the magic of Christmas through postcards"	2200	TP Sibiu Tax paid Sibiu
Târg Crăciun Coca Cola Craiova „Trimite magia Crăciunului prin cărți poștale” Coca Cola Christmas Fair Craiova "Send the magic of Christmas through postcards"	2100	TP Craiova Tax paid Craiova
Târg de Crăciun - Roadele Munților (set de 3 cpi) Christmas Fair - Fruits of the Mountains (set of 3 PPC)	3 x 100	TP Tax paid
Târg de Crăciun al Liceului Liviu Rebreanu Bistrița (cpi) Christmas Fair of Liviu Rebreanu High School Bistrița (PPC)	400	TP Bistrita Tax paid Bistrita

*Material realizat de / Paper made by Emanoil Alexandru SĂVOIU
cu sprijinul D-lui / with the suport of Mr. Gabriel BULUMAC*

Cărți poștale ilustrate din campania de promovare a platformei

Compania Națională Poșta Română S.A. (CNPR) desfășoară activități în Republica Moldova prin subsidiara sa - Poșta Română S.R.L. care oferă publicului din Moldova servicii poștale moderne, digitale.

Pentru promovarea platformei digitale eulivrez.md (operată de Poșta Română S.R.L.) și al parcurului european al Republicii Moldova (Alege EUROPA!), în octombrie 2024 CNPR a realizat și a distribuit diverse materiale publicitare: cărți poștale ilustrate (cpi) cu taxă plătită T.P. (cod 109/C/9040/2024) - întreguri poștale, afișe ș.a.

Pe revers (partea ilustrată): trei imagini color (mo-
nr. 22(78) / ianuarie - martie 2025

dele diferite), în corelare cu subiectul promovării. Pe avers: marca fixă sub forma dreptunghiulară cu T.P. (~29 mm × 19,5 mm), însoțită de denumirea oficiului poștal (OP) din BACĂU 1, BRAȘOV 1, CLUJ - NAPOCA 1, CONSTANȚA 1, CRAIOVA 1, GALAȚI 1, IAȘI 1, ORADEA 1, BUCUREȘTI 1, SIBIU 1, SUCEAVA 1, TIMIȘOARA 1 (12 set-uri).

Aceste materiale publicitare au fost puse gratuit la dispoziția publicului prin Oficiile poștale nr. 1 din marile orașe ale Direcțiilor de poștă din țară, menționate mai sus.

ing. Nicolae ISTRATE, klausbirds2105@gmail.com

In memoriam

Dumitru F. DUMITRU (16 ianuarie 1936 - 25 ianuarie 2025)

Dumitru F. Dumitru, fost redactor al revistei philatelica.ro, născut la 16 ianuarie 1936 s-a înălțat la ceruri pe 25 ianuarie 2025. Licențiat al Facultății de ziaristică - București (1979), editor, grafică de carte.

A debutat în activitatea filatelică organizată în anul 1973, devenind membru al Cercului filatelic „Tudor Vladimirescu” - București, vicepreședinte 1983-1998, iar din aprilie 1998 președinte al Cercului. A continuat să activeze la nivel înalt în mișcarea filatelică, îndeplinind o serie de responsabilități: președinte al Asociației Filateliștilor din București - AFB (mai 1990 - iunie 1998); vicepreședinte cu probleme organizatorice în Comitetul director (CD) al FFR (mai 1992 - sept. 2000); membru al CD FFR, compartimentul Organizatoric (septembrie 2000 - octombrie 2008).

A inițiat Saloanele filatelice BUCUREȘTI (începând cu 2001, 15 ediții). A fost comisar național la prima Expoziție filatelică binațională Israel - România - TELAFILA 1993, Tel-Aviv. A făcut parte din Comitetele de Organizare ale unor mari expoziții ale AFB și FFR dintre care amintim: ROMFILEX 1996, EFIRO 1998, EFIRO 2004.

A debutat expozițional în 1982 la primul salon al Cercului filatelic „Ziariștii”. Exponatele sale de banderole și ștampile pentru ziare, completate în permanență, au fost prezentate la o serie de expoziții interne și internaționale, fiind distinse cu medalii în rang de: Aur (PAZ DEL CHACO, La Paz-Bolivia - 2001; Salonul carto-filatic BUCUREȘTI 2015, un panou); Vermeil Mare

(BALKANPHILA XI, Novisad-Iugoslavia, 1987; Bilaterală ROMÂNIA-POLONIA, Botoșani, 1997; EFIRO 2004, România); Vermeil (NAȚIONALĂ '88 - „130 de ani Cap de Bour”, București; Națională de istorie poștală, Timișoara, 1996; Expoziția filatelică mondială EFIRO 2008, București, un panou).

A inițiat seria de întreguri poștale (plicuri) intitulate „Din istoria presei românești”. A executat grafică de ștampile și a zeci de plicuri ocazionale dedicate expozițiilor cercurilor Ziariști, Tudor Vladimirescu. În baza materialului documentar aflat în colecția sa privind banderolele pentru ziare a publicat o serie de articole în revistele Filatelia și philatelica.ro, articole ce sunt citate în cărți de specialitate din domeniu. A machetat și redactat cataloage pentru o serie de saloane ale AFB, Biennale de filatelie polară, Sădirea arborilor ș.a. A publicat lucrarea AFB la a 60-a aniversare - O istorie comentată și ilustrată, București 2018.

De neuitat rămân întâlnirile din cadrul cercului de studii Gâlceava carto-filatelică pe care le-a condus, cu diplomatie, mai bine de 60 de ediții.

Pentru întreaga sa activitate filatelică a primit o serie de distincții: Diploma de Onoare cu prilejul aniversării a 125 de ani Fabrica de Timbre (1997), Diploma de Excelență a FFR (2002), Diploma de Excelență a AFB pentru întreaga activitate filatelică cu ocazia jubileului 50 de ani a AFB (1958-2008).

Dumnezeu să-l odihnească în pace în Veșnicia Sa!

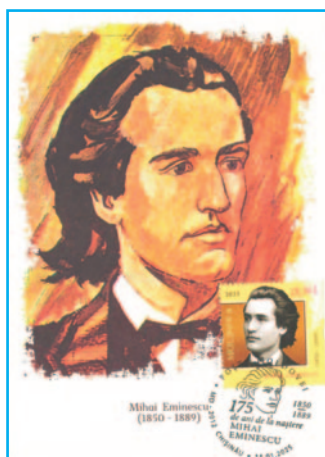
Întreguri poștale emise în anii 2002 - 2004 pentru omagierea întemeitorilor presei românești și a ziarelor respective, „Din istoria presei românești”

Bandă ziare 2, tip II, hârtie galben-lămâie; linie de separație întreruptă, circulat BUCUREȘTI ... MAI 71

Ziua Națională a Culturii

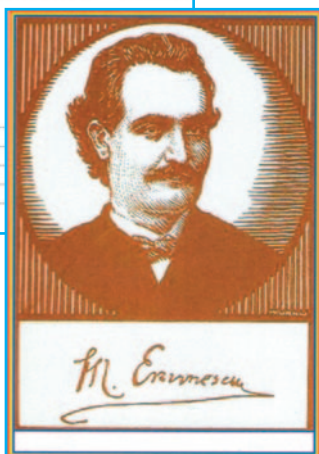

Mihai Eminescu (1850 - 1889)
Pictor Gheorghe Vrabie

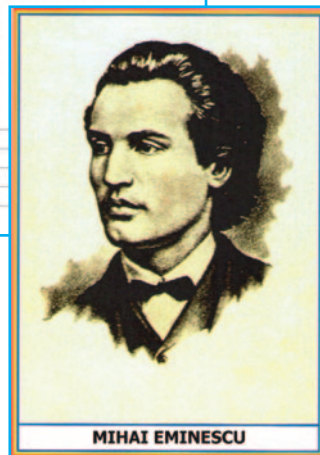
Mihai Eminescu (1850-1889)
Desen de Ary Murmu

Carte poștală

Mihai Eminescu (1850-1889)
Autor necunoscut. Colectie personală a colecționarului Petru Sucu (Turda).

Carte poștală

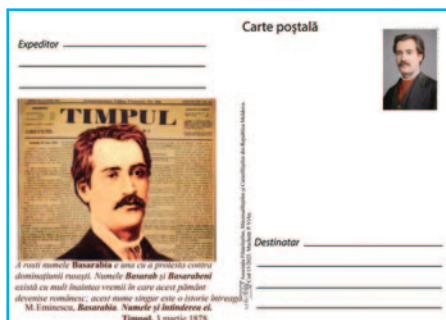
Natalia Ababii-Ciobanu
str. Independenței
42/2 ap. 39
MD-2072 Chișinău
R. Moldova

Igor Vieru (29.12.1923 - 24.05.1986).
Ilustrație la poemul Călin / Île de poveste de Mihai Eminescu (1963).

Aureliu Ciobanu
str. Independenței
42/2 ap. 39
MD-2072 Chișinău
R. Moldova

Ziua Culturii Naționale

